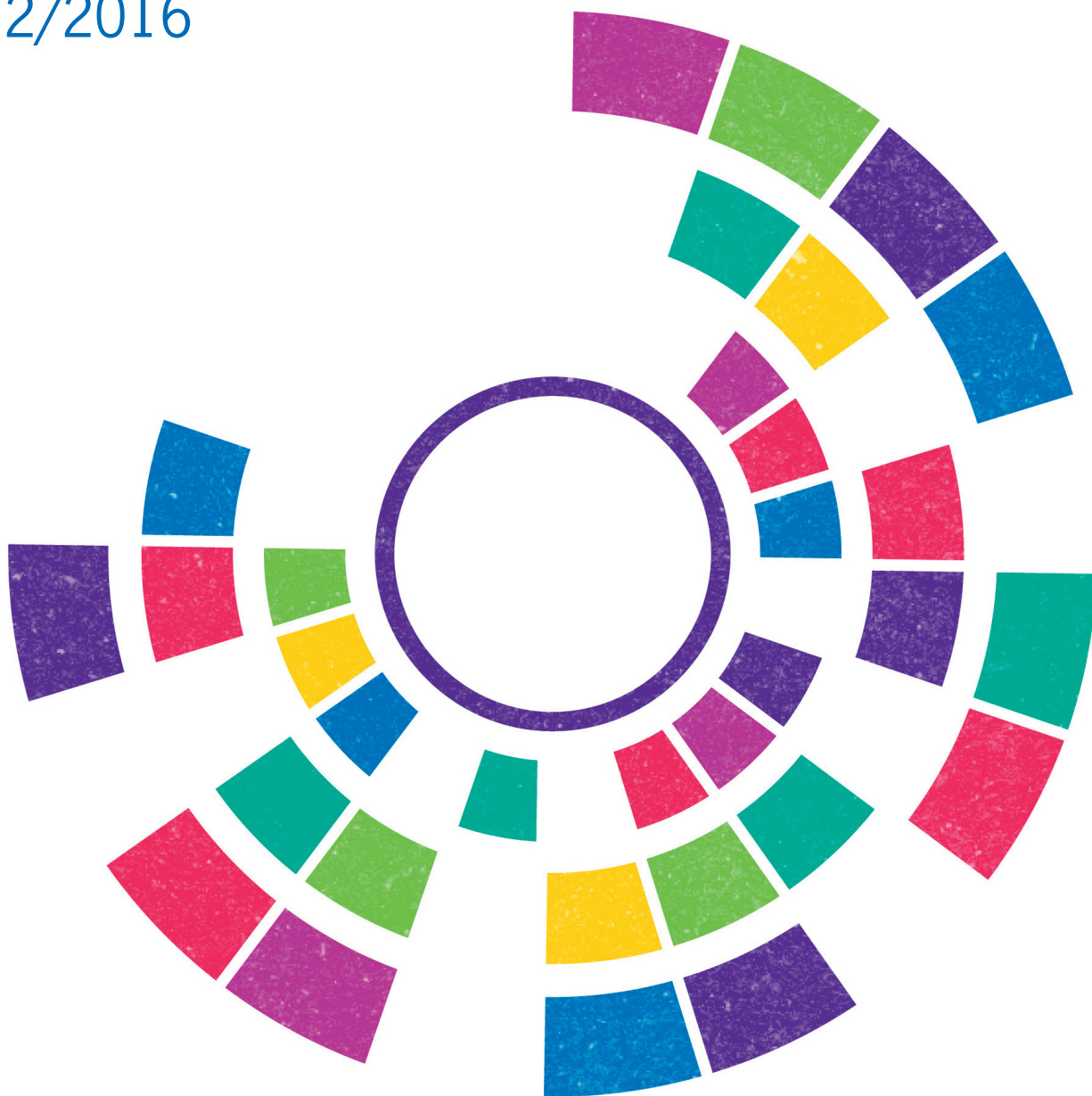

Grant Thornton informerer

Nr. 2/2016

Din samarbeidspartner innen revisjon, regnskap, skatt og rådgivning - et kunnskapshus i vekst.

Sommeren nærmer seg med stormskritt og for de fleste er det kun uker igjen før en velfortjent ferie kan starte.

Hovedfristen for selvangivelsene er nå utløpt og mange har fått levert innen fristen, men det er fortsatt en del om ikke har levert enda. Årsakene til dette er selvsagt varierte, men en mulighet som kanskje ikke mange nok vet om, og som muligens ikke er vurdert, er «avvikende regnskapsår».

Et avvikende regnskapsår innebærer en avslutningsdato forskjellig fra 31.12. Regnskapsloven åpner for fritt bruk av avvikende regnskapsår dersom dette på grunn av sesongmessig virksomhet øker årsregnskapets informasjonsverdi. Har ditt foretak sesong som går over nyttår, bør denne muligheten vurderes. Videre kan filialer eller foretak eiet fra utlandet fritt benytte samme regnskapsår som det utenlandske foretaket. I tillegg kan Skattedirektoratet også innvilge avvikende regnskapsår etter søknad.

Det er flere grunner til at enkelte virksomheter bør benytte avvikende regnskapsår. Mangel på tid til å prioritere omfattende regnskapsavleggelse midt i den travleste sesongen er en åpenbar begrunnelse. Et annet argument er mangel på kapasitet hos regnskapsfører og revisor. Disse vil ofte ha bedre kapasitet til å bistå og gi råd utenfor høysesongen som strekker seg fra januar til juni. Ta derfor kontakt med din kontaktperson hos oss for å diskutere mulighetene for bruk av avvikende regnskapsår.

Selv om selvangivelsen er innsendt før sommerferien, så husk også å sende inn årsregnskapet til Regnskapsregisteret. Fra og med i år denne fristen blitt fremskyndet til 31. juli, noe som medfører at selskaper har en hel måned mindre enn før til å sende inn regnskapene sine. Det er derfor en fordel å levere inn regnskapet før man tar sommerferie! Ta kontakt, så hjelper vi deg!

Minner til slutt om vårt spennende gratisseminar i samarbeid med Dagens Næringsliv Gründer Event, til alle våre kunder.

Besøk vår nettside for mer informasjon.

Neste nummer kommer i oktober, så jeg ønsker alle våre kunder og forbindelser en riktig god sommer!

Rakhee Sethi
Daglig leder
Grant Thornton Management Consulting

NB! Rett før dette nummeret gikk i trykken ble revidert statsbudsjett fremlagt med endringer på skatteområdet. Ta kontakt med oss for en gjennomgang av eventuelle konsekvenser for deg og din virksomhet.

Grant Thornton Informerer

Grant Thornton informerer

Utgitt i samarbeid med
DnR Kompetanse AS

Kontaktinformasjon Grant Thornton

Grant Thornton Revisjon AS
Jan Møller
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo
Tlf. 22 20 04 00
Faks. 22 20 04 10
e-post: grant@no.gt.com
www.grantthornton.no

Kontaktinformasjon DnR Kompetanse

DnR Kompetanse AS
Postboks 2914 Solli
N-0230 Oslo
Tlf. 23 36 52 00
forlag@revisorforeningen.no

Redaksjon

Redaktør Alf Asklund, tlf. 40 20 43 10
alf.asklund@revisorforeningen.no

Redaksjonsutvalg

Advokat Tom Larsen
Rådgiver Børge Busvold
Rådgiver Camilla Brunfelt
Rådgiver Signe Haakanes

Utgivelsesplan 2016

Nr. 1 - Fredag 4. mars
Nr. 2 - Mandag 6. juni
Nr. 3 - Mandag 3. oktober
Nr. 4 - Torsdag 8. desember

Produksjon

07 Gruppen a.s.

www.grantthornton.no

INNHold>02>2016

- 04** Når selskapet leier kontor hjemme hos en aksjonær
- 06** Konkurransen-, kunde- og rekrutteringsklausuler
- 08** Frivillig retting – ingen tilleggsskatt
- 11** Aksjeinvesteringer – regnskapsføring, dokumentasjon og kontroll
- 14** Eiendomsskatt på bolig og fritidseiendommer
- 17** Ny ordning for merverdiavgift ved innførsel
- 18** Aktuelle satser
- 20** «Stoppregel» for lån i selskaper
- 22** De ansatte er bedriftens viktigste it-forsvar
- 23** Bytte av verdsettelsesmetode gjennom året
- 24** Stopp opp og tenk etter
- 25** Forsinkelsesgebyr påløper fra 1. august

Når selskapet leier kontor hjemme hos en aksjonær

Det kan være skattemessig gunstig at et selskap leier kontor hjemme hos en aksjonær eller en ansatt, men det er flere skjær i sjøen. Bruk av egen bolig som hjemmekontor eller utleie av kontor til et selskap kan nemlig være rene skattefeller.

Rådgiver skatt
Børge Busvold,
Revisorforeningen

Mange selskaper leier kontor hjemme hos aksjonæren. Dette er vanligvis skattemessig gunstig både for selskapet og aksjonæren. Selskapet får fradrag for leien og i de fleste tilfellene vil leieinntekten være skattefri for aksjonæren. Det er nemlig skattefrihet for leieinntekter av egen bolig dersom leieverdien (anslått markedsleie) på den utleide delen ikke er større enn leieverdien på den delen av boligen som eieren bruker som egen bolig.¹

Kontorleie er et prioritert kontrollområde fra skattemyndighetenes side. Mange saker resulterer i endring av ligning, ofte over flere år, og tilleggsskatt. Det er derfor viktig å kjenne regelverket og de kriteriene som blir lagt til grunn.

Kontorleie eller godtgjørelse for hjemmekontor?

Det skilles mellom tilfeller der det dreier seg om et reelt leieforhold av kontor og tilfeller der realiteten er at arbeidstakeren får en godtgjørelse for å holde hjemmekontor. Det sentrale ved denne vurderingen er om leieforholdet primært skyldes arbeidsgivers behov for kontor eller aksjonærens behov for å kunne arbeide hjemme.

De fleste selskapene har behov for et kontor eller et lokale til driften av selskapet. Oppfyller kontorlokalet visse minstekrav til kontor, se nedenfor, vil

leieforholdet vanligvis bli godkjent som leie av kontor dersom selskapet bare har dette ene lokalet.

Det er først og fremst i de tilfellene at selskapet allerede har et kontor og leier et kontor i tillegg hjemme hos aksjonæren eller den ansatte at problemstillingen kommer opp. Er det selskapets eller aksjonærens behov som er bakgrunnen for at selskapet velger å leie et «avdelingskontor»?

Trondal-dommen

At dette er det sentrale vurderingsmomentet ble slått fast i en lagmannsrettsdom fra 1995.² Trondal, som var bosatt i Arendal-distriktet, eide sammen med to andre et selskap med kontor i Fredrikstad. Selskapet leide også avdelingskontor hjemme hos Trondal i Arendal. Retten kom til at det var i selskapets interesse å ha et avdelingskontor i Arendal for å betjene selskapets kunder i distriktet. Dette selv om mange av kjennetegnene på «reelt kontor» ikke var oppfylt. Bl.a. hadde ikke kontoret egen inngang, det var ikke markert utad på skilt eller i selskapets brevark og det var ikke inngått skriftlig leieavtale og lokalet ble i praksis bare benyttet av Trondal selv.

Neple-dommen

Asker og Bærum tingrett kom til motsatt resultat i en dom 1996.³ Saken

gjaldt en skattyter bosatt i Asker som var ansatt i et selskap med kontor i Oslo. Selskapet leide avdelingskontor hjemme hos skattyter. Også dette kontoret manglet mange av kjennetegnene på et avdelingskontor. Kontoret hadde ikke egen inngang, var ikke skiltet/markert utad, kunne ikke disponeres av andre ansatte og det var ikke inngått skriftlig leieavtale. Her kom retten til at selskapet ikke hadde behov for å leie dette kontoret i tillegg til kontoret på arbeidstedet. Leieforholdet var kommet i stand fordi det var praktisk for skattyter å kunne arbeide en del hjemmefra.

Kjennetegn på «reelt kontor»

Ved vurderingen av om det foreligger en reell kontorleie har ligningsmyndighetene gjerne lagt vekt på en del momenter, bl.a.:⁴

- Skriftlig leieavtale
- Omfanget av arbeid i lokalene står i forhold til leiekostnadene
- Lokalene kan nås uten å gå gjennom boligrom
- Lokalene er skiltet, står oppført i telefonkatalog, på selskapets brevark eller internetsider
- Lokalene brukes av andre ansatte
- Lokalene brukes til å motta arbeidsgivers/selskapets kunder eller utlevere varer.
- Lokalene brukes i vanlig arbeidstid og ikke bare ved overtid

² Trondal-dommen, Agder lagmannsrett 1. desember 1995, Utv. 1996 side 16.

³ Neple-dommen, Asker og Bærum tingrett 2. januar 1996, Utv. 1996 side 360.

⁴ Lignings-ABC stikkord «Bolig – fritaksligning» pkt. 16.3.

¹ Skatteloven § 7-2 første ledd bokstav a.

- Selskapet har ikke annet kontor i området

Listen er ikke uttømmende. Ingen av momentene er avgjørende.

Leiepris

Det andre forholdet som går igjen i ligningsmyndighetenes kontroller av kontorleie, er leieprisen. Dersom selskapet betaler en høyere leie enn markedsleie, skal det overskytende behandles enten som særskiltbytte eller lønn. Det er verdt å merke seg at leieprisen skal fastsettes med utgangspunkt i leieprisen på forretningslokaler i området. Hva man kunne leid ut lokalet for som hybel eller hybelleilighet, har ingen betydning.

Raa-dommen

En sentral dom når det gjelder leiepris ble avsagt av Borgarting lagmannsrett i 2001.⁵ Selskapets virksomhet ble drevet fra en hybelleilighet med egen inngang i aksjonærens privatbolig. Selskapet hadde betalt en leie i tråd med det aksjonæren ville fått ved å leie ut lokalet til boligformål. Ligningsmyndighetene satte ned leieprisen til nesten en tredjedel og lagmannsretten kom til at dette ikke innebar en vilkårlig skjønnsutøvelse som kunne settes til side av retten. Det dreide seg om kontorlokale i et boligområde i et usentralt strøk i kommunen slik at vanlig leiepris for kontorlokaler i sentrum måtte reduseres betydelig. Man ser bort fra de fordelene det innebærer å ha kontor hjemme (kort vei til jobb osv.).

I praksis ser vi at ligningsmyndighetene legger stor vekt på leieprisstatistikk for næringslokaler utarbeidet av næringsmeglere. Ofte reduseres den kvadratmetersatsen som følger av statistikken hvis lokalet er usentralt.

Det følger av dette at det kan lønne seg å leie ut slike hybler eller hybelleiligheter som bolig til vanlig markedsleie for bolig og heller leie et vanlig forretningslokale på det åpne markedet.

SKATTEFELLE: Dersom deler av en bolig har vært leid ut til et selskap som kontor, er det ikke skattefrihet for den delen av gevinsten som faller på kontoret.

Formelle regler

Det skal utarbeides skriftlig leieavtale mellom selskapet og aksjonæren eller den ansatte. Det er ikke nødvendig å behandle slike avtaler etter de særskilte saksbehandlingsreglene i aksjeloven § 3-8 for avtaler med aksjonær. Det er et særskilt unntak for avtaler som inngås som ledd i selskapets vanlige virksomhet på vanlige vilkår og pris. Avtale om leie av kontor er eksempel på en slik avtale som faller inn under unntaket.

Selskapet skal krysse av i opplysningsrubrikken på side 1 i selvangivelsen («Utleie av formuesgjenstander fra aksjonær/nærstående til selskap»). Om dette er tilstrekkelig for å ha gitt såkalt «fullstendige opplysninger» og dermed unngå tilleggsskatt ved en eventuell overpris og være beskyttet mot at ligningsmyndighetene kan endre ligningen etter at det er gått to år etter inntektsåret, er en annen sak. I en tingrettsdom fra 2014 mente retten at skattyter måtte ha gitt nærmere opplysninger om leieforholdet, herunder størrelsen på utleid areal og avtalt leiepris

for å unngå tilleggsskatt.⁶ Avgjørelsen er streng, og det kan nok diskuteres om det er en riktig konklusjon.

Skattefelle

Gevinst ved realisasjon av egen bolig er skattefri dersom eieren har brukt minst halvparten av boligen som egen bolig i minst ett av de siste to årene før realisasjonen. Dette gjelder også om en del av boligen har vært leid ut, men bare dersom utleien har vært til boligformål.

Dette innebærer at dersom deler av boligen har vært leid ut til et selskap som kontor, er det ikke skattefrihet for den delen av gevinsten som faller på kontoret. Har 20 % av leieverdien vært leid ut som kontor, vil altså 20 % av gevinsten være skattepliktig, selv om eieren for øvrig oppfyller vilkårene for skattefrihet på gevinsten.

Slutter man å leie ut kontoret og tar i bruk lokalet som egen bolig igjen, vil man opparbeide botid igjen fra tidspunktet for bruksendringen.

⁵ Raa-dommen, Borgarting lagmannsrett 19. mars 2001, Uttv. 2001 side 786.

⁶ Sør-Trøndelag tingrett 4. september 2014, Uttv. 2014 side 1771.

Hjemmekontor

Selv om man ikke får godkjent kontorret som kontor eller avdelingskontor etter reglene ovenfor, kan man likevel få utbetalt en beskjedent skattefri utgiftsgodtgjørelse for å holde såkalt «hjemmekontor», forutsatt at visse vilkår er oppfylt.

Med hjemmekontor menes eget/egne rom i hjemmet som utelukkende benyttes som hjemmekontor i yrket. Kombinert bruk av et rom i boligen til arbeidsrom og f.eks. stue eller soverom, godkjennes ikke.

Standardfradraget eller standard skattefri godtgjørelse for hjemmekontor er kr 1700 pr. år (ikke pr. måned). Det er også mulig å beregne fradraget eller godtgjørelse med utgangspunkt i faktiske kostnader. Se nærmere om dette i Lignings-ABC under stikkord «Bolig – hjemmekontor».

Hjemmekontor brukt i lønnet erverv likestilles med bruk som egen bolig i

forhold til reglene om skattefritak ved realisasjon av bolig. Det vil altså ikke bli noen avkorting av skattefritaket for boliggevinster i slike tilfeller.

Holde møter hjemme

Som en kuriositet kan vi nevne at takseringsreglene har en egen fradragssats på inntil kr 7 pr. deltaker pr. møte ved avholdelse av møte eller kurs i hjemmet som ledd i inntektsgivende arbeid. Godtgjørelsen skal dekke kostnader til strøm, fyring, rengjøring, slitasje o.l. Det må kunne legges til grunn at det i slike tilfeller kan utbetales en skattefri godtgjørelse tilsvarende fradragssatsen.

Enkeltpersonforetak

Reglene ovenfor gjelder bare for utleie av kontor fra aksjonær til selskap (aksjeselskap og deltakerlignet selskap som ANS og KS).

For enkeltpersonforetak gjelder andre og svært lite gunstige regler. Det er

ikke adgang til å beregne kontorleie fra eieren til eierens enkeltpersonforetak på markedsvilkår. I stedet gjelder de samme reglene som for hjemmekontor, altså enten et standardfradrag på kr 1700 pr. år, eller fradrag for de faktiske kostnadene som faller på ervervsdelen («hjemmekontoret»).

Bruk av en del av egen bolig som hjemmekontor i enkeltpersonforetak anses dessuten ikke som bruk som «egen bolig» i forhold til reglene om skattefritak for gevinst ved realisasjon av egen bolig. Den delen av gevinsten som faller på hjemmekontoret, vil derfor være skattepliktig. Dette gjelder selv om fradraget for hjemmekontoret har vært svært beskjedent og selv om et tilsvarende hjemmekontor for en lønnskaker ikke ville rokket ved skattefriheten for hele boligsalgsgevinsten.

De ugunstige reglene for kontorleie kan i seg selv være en grunn til å vurdere å omdanne enkeltpersonforetaket til aksjeselskap.

ENDRINGER OG FORBUD:

Konkurransen-, kunde- og rekrutteringsklausuler

Nye regler om konkurransebegrensende avtaler i arbeidslivet vil kreve at svært mange virksomheter reviderer sine avtaler med de ansatte, og ikke minst tar i bruk nytt regelverk for nyansatte.

Strengere regulering av konkurranseklausuler

Konkurranseklausuler er avtaler som inngås mellom arbeidsgiver og ansatte og som begrenser arbeidstakerens mulighet til å starte, drive eller delta i virksomheter som konkurrerer med nåværende arbeidsgiver. Den ansatte vil heller ikke ha mulighet til å delta i styre, ta konsulentoppdrag eller lignende verv eller utføre tjenester for konkurrenter.

Krever særlig behov

De nye reglene krever at det må foreligge et «særlig behov» for vern mot konkurranse dersom man lovlig skal kunne benytte konkurranseklausuler. Vurderingen av om det er et særlig behov skal tas individuelt – man skal altså se på de konkrete ansatte i de enkelte stillingene når man skal beslutte om en konkurranseklausul skal gjøres gjeldende.

Bestemmelsen er ment å verne om bedriftshemmeligheter og spesial-

Kai Runar Bang, rådgiver i Sticos.

kunnskap. Dersom en ansatt har slik kunnskap, vil man som hovedregel ha oppfylt kravet om særlig behov for vern. Arbeidstakere som ikke har hatt en overordnet eller betrodd stilling, vil som hovedregel ikke ha en slik innsikt i virksomheten som kreves for å begrunne konkurranseforbudet.

Gyldig kun ved egen oppsigelse

Utgangspunktet er at konkurranseklausuler kun kan gjøres gjeldende dersom den ansatte selv sier opp sin stilling. Dersom virksomheten sier

opp den ansatte, vil det være virksomheten som må bære risikoen for at den ansatte da går til en konkurrent.

Dersom arbeidsgiver ser seg nødt til å si opp en ansatt på grunn av forhold på den ansattes side, stiller det seg annerledes. Eksempler på dette kan være at den ansatte har gjort slett arbeid, eller på annen måte har brutt arbeidsavtalen. I disse tilfellene kan arbeidsgiver gjøre konkurranseforbudet gjeldende. Begrensingen er kun ment å gjelde ved f.eks. nedbemanning eller omorganisering.

Konkurranseklausuler vil heller ikke kunne gjøres gjeldende dersom arbeidsgiver har misligholdt sine forpliktelser som arbeidsgiver, f.eks. dersom en ansatt ser seg nødt til å slutte på grunn av manglende utbetaling av lønn.

Varighet og formelle krav

Avtaler om konkurranseforbud skal inngås skriftlig. Dette er et absolutt krav for at konkurranseforbudet skal være gyldig. Avtalen kan inngås når som helst i løpet av et arbeidsforhold.

Konkurranseklausuler kan ikke strekke seg lenger enn ett år. Utgangspunktet for fristen er tidspunktet for fratredelse. Kravet til «særlig behov» innebærer at arbeidsgiver plikter å vurdere om kortere varighet enn ett år er tilstrekkelig for å dekke behovet for vern mot konkurranse.

Krav til redegjørelse

Dersom den ansatte sier opp eller dersom vedkommende skriftlig ber om det, skal arbeidsgiver gi en skriftlig redegjørelse for om, og hvorfor, konkurranseforbudet vil bli gjort gjeldende. Det samme gjelder dersom arbeidsgiver sier opp den ansatte.

Frist for å gi en slik redegjørelse er fire uker, og dersom man ikke overholder denne plikten, vil konkurranseforbudet falle bort. En slik redegjørelse er bindende i tre måneder fra den er gitt, men uansett ut oppsigelsestiden dersom denne er lengre.

Retten til kompensasjon

Dersom konkurranseforbudet gjøres gjeldende, har den ansatte rett til å få

utbetalt kompensasjon som tilsvarer full lønn i perioden forbudet gjelder. Denne kompensasjonen er begrenset opp til 8 G (kr 720 544 pr. januar 2016) og av lønn som overstiger dette, skal minst 70 % utbetales med et tak på 12 G (1080 816 pr. januar 2016).

Det kan gjøres fradrag i arbeidsinntekt den ansatte mottar som følge av å ha funnet en ny jobb. Dette kan gjøres krone for krone opp til høyest halvparten av kompensasjonen. Den ansatte plikter å opplyse om inntekter, og dersom dette ikke skjer, kan arbeidsgiver holde tilbake utbetalingen av kompensasjon inntil dokumentasjon har kommet på plass.

Kundeklausuler

Kundeklausuler er avtaler som begrenser arbeidstakerens adgang til å kontakte kunder etter at arbeidsforholdet er avsluttet. Det er kun arbeidstakers adgang til å kontakte kunden som kan begrenses av en slik klausul. Det vil si at dersom en kunde selv tar initiativet til kontakt med arbeidstakeren, vil man fritt kunne ha kontakt med kunden som følge av dette. Den ansatte vil da ikke være forpliktet til å avvise kunden.

Kundeklausuler kan bare omfatte kunder som den ansatte rent faktisk har hatt kontakt med eller har hatt ansvar for det siste året. Ved skriftlig forespørsel fra arbeidstaker må virksomheten innen fire uker gi en skriftlig redegjørelse for hvilke kunder som ikke kan kontaktes. Manglende redegjørelse medfører at klausulen faller bort. En slik redegjørelse er bindende i tre måneder fra den er gitt, men uansett ut oppsigelsestiden dersom denne er lengre, likt som ved konkurranseklausuler.

Kundeklausuler, på lik linje med konkurranseklausuler, kan ikke gjøres gjeldende når arbeidsgiver selv sier opp den ansatte på grunn av forhold på virksomhetens side, som ved nedbemanninger.

Forbud mot rekrutteringsklausuler

En rekrutteringsklausul er en avtale mellom virksomheter som har til for-

mål å hindre at man rekrutterer hverandres ansatte. For eksempel vil det være ønskelig for virksomheter som driver med utleie, for å forhindre at innleier tilbyr den ansatte jobb i egen virksomhet. Bestemmelsen omfatter alle avtaler mellom virksomheter som hindrer eller begrenser de ansattes mulighet til å ta arbeid i en annen virksomhet.

Lovendringen gjør det forbudt å inngå rekrutteringsklausuler. Forbudet gjelder også for avtaler som indirekte hindrer eller begrenser rekruttering av arbeidstakere, slik som avtaler mellom arbeidsgiverne om at det skal betales vederlag ved rekruttering.

Unntak fra de nye reglene

Reglene om konkurranse- og kundeklausuler kan man gjøre unntak for når det gjelder øverste leder. Dette kommer av at man kan ha større behov for vern fordi øverste leder har innsyn i alle deler av virksomheten. Det må i så fall være skriftlig avtalt, og det må også være avtalt etterlønn som kompensasjon for den forlengede perioden. Størrelsen på etterlønnen er ikke regulert i loven, men vil bero på avtalen mellom partene.

Forbudet mot rekrutteringsklausuler gjelder ikke i forbindelse med virksomhetsoverdragelser. Det kan i slike tilfeller gjøres gjeldende et rekrutteringsforbud på inntil seks måneder fra virksomhetsoverdragelsen er gjennomført. Det kan også gjøres avtale om rekrutteringsforbud i perioden det er reelle forhandlinger om virksomhetsoverdragelse, med gyldighet så lenge reelle forhandlinger pågår.

Ikrafttreden og overgangsregler

Reglene trådte i kraft 1. januar 2016, og bestemmelsene er tatt inn i nytt kapittel 14 A i arbeidsmiljøloven.

For allerede inngåtte avtaler gjelder de nye reglene først når det har gått ett år etter ikrafttredelsen, og eksisterende avtaler vil innen dette måtte være tilpasset de nye reglene.

Frivillig retting

– ingen tilleggsskatt

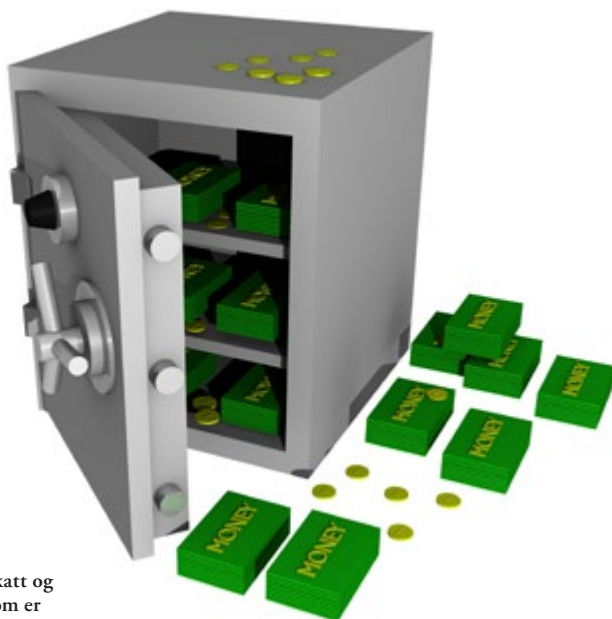
Har du unndratt midler fra beskatning, kan du ved å komme skattekontoret i forkjøpet unngå tilleggsskatt og anmeldelse. Du må gi så fullstendige og korrekte opplysninger at skattekontoret uten for mye bruk av kontrollressurser kommer frem til riktig beskatning.

Ikke adgang til å ilegge tilleggsskatt

Bestemmelsen, som er inntatt i ligningsloven, er ikke ny, men har i senere tid blitt aktuell særlig i forbindelse med unndratte utenlandsformuer. Bakgrunnen er at lovgiver har ment at det bør gis en viss belønning for skattytere som frivillig gir opplysninger slik at korrekt ligning kan fastsettes – man skal da få slippe tilleggsskatt. Bestemmelsen gjelder både unndratt inntekt og formue. Typisk vil det gjelde innskudd og renter i utenlandske banker/finansinstitusjoner, men det kan også gjelde formue av verdipapirer, fond, fast eiendom, båter og lignende, eller inn-

tekter som unndratte aksjegevinster, leieinntekter, pensjon, osv. Unntaket fra tilleggsskatt vil på samme måte gjelde innenlandske forhold. Bestemmelsen gjelder videre både for personlige skattytere og selskaper.

For at bestemmelsen skal få anvendelse, må skattyter frivillig rette eller utfylle tidligere opplysninger. Det er ikke frivillig om skattyter retter etter å ha blitt kjent med kontrolltiltak som er eller vil bli satt i verk, eller er blitt kjent med opplysninger som ligningsmyndigheten har fått fra andre. Da er vi utenfor bestemmelsen, og tilleggsskatt vil bli ilagt.

Du kan unngå tilleggsskatt og anmeldelse for midler som er unndratt fra beskatning.

Rådgiver skatt
Paal Braanaas,
Revisorforeningen

Bestemmelsen omhandler ikke unntak for straffefølgning for skatteunndragelsen, men Skatteetaten opplyser på sine hjemmesider at unndragelsen heller ikke blir anmeldt, men det vil bli beregnet renter på utlignet skatt.

Nærmere om bestemmelsen

Rettingen må være frivillig. Det er skattyters oppfatning som skal legges til grunn. Skattyter må ha trodd på tidspunktet for avgivelsen av opplysningene at han uoppfordret bidro til at riktig skatt kan beregnes.

Hva som er skjæringspunktet her, må vurderes konkret. Det er åpenbart at en skattyter er for sent ute dersom han er varslet om kontroll av sin ligning. Det vil han også være om skattekontoret går ut i media og opplyser om at det vil bli foretatt nærmere kontroller av spesifikke områder. Dreier dette seg om mer generell informasjon fra skatteetaten, har det ikke betydning for vurderingen. Har skattekontoret allerede fått informasjonen fra andre, for eksempel gjennom utveksling med andre skattemyndigheter, vil det også være for sent.

Skattedirektør Hans Christian Holte uttalte 7. april 2016 at skattytere som har hatt midler plassert gjennom det som er eller vil bli avdekket gjennom Panama-papers, ikke vil nå frem ved å

påberope seg frivillig retting. Det er riktignok en subjektiv vurdering av hva den enkelte skattyteren hadde kjennskap til da han sendte kravet om retting, men det synes rimelig klart at det vil være vanskelig å bli trodd på at rettingen i et slikt tilfelle har skjedd uoppfordret. Med den pressedeckningen saken har fått, er vel derfor ikke skattedirektørens påstand særlig dristig.

I flere nettaviser er det 26. april 2016 referert til Øivind Strømme, direktør i regionavdelingen i Skatteetaten, som opplyser at det i år blant annet er salg og utleie av bolig som skal kontrolleres ekstra nøye. Bakgrunnen er en pressemelding fra NTB. For den som nå ber om retting av unndratte inntekter/gevinster knyttet til bolig for tidligere år, er det antagelig derfor noe mer usikkert om bestemmelsen får anvendelse. Skatteetaten har i en melding fra 2011 lagt dette til grunn:

«Selv om kontrollaktiviteter er kjent gjennom pressen eller på annen måte, vil frivillighet kunne foreligge dersom omtalen har vært av generell karakter, som for eksempel at skattemyndighetene gjennomfører bransjekontroller uten at konkrete bransjer er angitt. Frivillighet vil derimot normalt ikke foreligge når det er kjent at skattemyndighetene har eller vil iverksette kontrolltiltak på et konkret område, eller dersom kontrollaktivitet må påregnes som følge av oppslag i pressen. For eksempel vil frivillighet ikke foreligge for så vidt gjelder formue/inntekt som avdekkes gjennom kontrollaktiviteten «Betalingskortprosjektet», fra det tidspunkt prosjektet ble alminnelig kjent gjennom oppslag i pressen.»

I samme melding er det videre vist til følgende:

«Skal bestemmelsen ha denne funksjon, må skattyterne med en viss forutberegnelighet kunne basere seg på at den frivillige informasjonsfremleggelsen blir belønnet med frafall av tilleggsskatt. Dette innebærer bl.a. at bestemmelsen ikke kan anvendes så strengt at den mister sin effekt. Videre

må den praktiseres konsekvent slik at den utad fremstår som en generell og reell regel om lemping.»

Vi er ikke kjent med hvor streng Skattekontorets praksis er omkring vurderingen av om rettingen skal anses som frivillig. I mangel av dommer omkring dette, kan det tyde på at praksis er relativt liberal.

Når det gjelder opplysningene som gis, må disse være tilstrekkelige. Opplysningene må videre være dokumentert. Er det tvil om riktigheten eller fullstendigheten av opplysningene og skattekontoret må sette i gang nærmere kontroll, vil man fort være utenfor bestemmelsen. Sakene kan imidlertid være gamle og dokumentasjonen er ikke alltid like enkel å skaffe til veie. Om skattyter har gjort sitt beste for å opplyse saken og det er en god forklaring på hvorfor eksempelvis noe dokumentasjon er mangelfull, taler likevel gode grunner for at bestemmelsen må få anvendelse. I motsatt tilfelle kan resultatet være at skattyter blir ilagt tilleggsskatt.

Opplysningene må videre ha et oppsett for inntekt og formue delt inn etter hvert enkelt år.

Videre må det foreligge en forklaring på formuens/inntektens opprinnelse. Er det midler i utlandet, kan forklaringen være at de er arvet. Slike forhold må også dokumenteres.

Skatteetaten har på sine sider oppgitt kontaktinformasjon/telefonnumre om man ønsker nærmere opplysninger.

Aktuelle problemstillinger

Skattekontoret vil normalt ta opp alle saker om frivillig retting. Der det dreier seg om ubetydelige beløp, kan det være at skattekontoret likevel ikke tar opp saken.

Selv om skattyter i sin henvendelse ikke har påberopt seg at tilleggsskatt ikke skal ilegges, må skattekontoret selv vurdere om bestemmelsen får an-

I SALG NÅ!

kr 499,-

Egenkapitaltransaksjoner

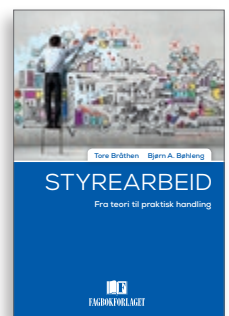
En oversikt over transaksjoner mellom et foretak og dets eiere, vurdert regnskapsmessig, skatte og selskapsrettslig. Revisors erklæringer er omtalt. Denne 6. utgaven er lik 5. utgave, men uten e-bok.

kr 395,-

Bokføringsloven

En praktisk veiledning i bokføringsreglene med konkrete eksempler og gjengivelse av lov, forskrift og uttalelser om god bokføringssskikk. 9. utgave.

kr 299,-

Styrearbeid

Fra teori til praktisk handling. En innføring i juridiske spørsmål som er sentrale for styrearbeidet, med praktiske eksempler.

FAGBOKFORLAGET

e-post: ordre@fagbokforlaget.no

fagbokforlaget.no

vendelse. Det anbefales likevel at skattyter i henvendelsen opplyser at det dreier seg om en sak om frivillig retting.

Det er ikke noe særskilt skjema eller formelle krav til hvordan opplysningene skal gis. Det naturlige er at de gis i eget brev eller mail, men opplysningene må også trolig kunne gis i forbindelse med innlevering av selvangivelsen.

Skattyter skal etter rettingen ha fått et skatteoppgjør som om han hadde gjort alt korrekt i utgangspunktet. I tillegg vil det bli beregnet renter fra og med 1. januar i det første året etter ligningsåret. Hvis endringen gjelder

inntektsåret 2008, skal rente beregnes fra 1. januar 2010 med den satsen som gjelder 2010 og for hvert år frem til vedtak fattes. Rentesatsen bestemmes av Norges Banks styringsrente tillagt ett prosentpoeng.

Når det gjelder hvor mange år som kan endres, viser skatteetaten i en artikkel om temaet at det er ti års endringsadgang. Gjelder saken unndratt formue og inntekt i utlandet, er vi kjent med at opplysningene må omfatte alle disse årene. Det er også for andre forhold naturlig at man redegjør for de siste ti årene. Det kan likevel være slik at forholdet knytter seg til ett enkelt år og om dokumentasjonen omkring dette er god nok, vil

man bare ha grunnlag for å endre ligningen for dette året.

Er midlene arvet, kan det innebære etterberegning av arveavgift selv om loven i dag er opphevet. Hvis det også er unndratt skatt ved opprinnelsen til formuen, må man også påregne å bli lignet for dette, selv om planen bare var å gi opplysninger om unndratt inntekt og formue. I sistnevnte tilfelle begrenses endringsadgangen av tiårsfristen.

Ved ny skatteforvaltningslov (tidligst i kraft fra 1. januar 2017) vil det i utgangspunktet gjelde en fem års endringsadgang. For frivillig retting vil det normalt fortsatt gjelde en tiårsfrist.

Frivillig retting og mva

Merverdiavgiftspliktige har adgang til å kreve endring av avgiftsoppgjør for tidligere terminer. Adgangen ble lovfestet i 2011, og var før den tid fast forvaltningspraksis.

Rådgiver avgift
Camilla Brunfelt,
Revisorforeningen

Endringer som fører til mindre å betale

For krav som gjelder endringer til gunst for den avgiftspliktige gjelder det en treårsfrist. Avgiftspliktige må fremme krav om endring som gjør at virksomheten skal betale mindre i avgift innen tre år etter utløpet av termen endringen gjelder for.

Endringer som fører til mer å betale

For krav som medfører at avgiftspliktige skal betale mer i avgift gjelder det ingen tidsbegrensning. Avgiftspliktige har en selvstendig plikt til å rette opp feil i eget avgiftsoppgjør inntil ti år tilbake i tid, når endringen innebærer at virksomheten skal betale mer i avgift.

Frivillig retting og tilleggsavgift

Det er praksis for at tilleggsavgift unnlates brukt i de tilfellene hvor avgiftspliktige selv tar initiativ til å rette opp feil på tidligere terminer. Det er imidlertid et vilkår at retting skjer uten at avgiftspliktige hadde grunn til å regne med at forholdet ville ha blitt oppdaget av avgiftsmyndighetene ved kontroll eller lignende.

Ved endring til gunst for avgiftspliktige, dvs. at avgiftspliktige tidligere har betalt for mye avgift, kan det ikke ilegges tilleggsavgift. Dette fordi avgiftspliktige i disse tilfellene ikke har unndratt avgift.

Hvordan gjennomføres endringen?

Frivillig retting gjennomføres ved at avgiftspliktige sender inn nye oppgaver for de terminene endringene gjelder. Avgiftspliktige kan velge mellom å sende inn tilleggsoppgaver eller korrigerende oppgaver. De nye oppgavene legges automatisk til grunn av skattekontoret uten at det skjer noen videre saksbehandling, men hvis skattekontoret finner behov for det, kan oppgavene bli nærmere kontrollert.

Renter

Når endringen fører til at det skal betales mer i avgift skal det beregnes renter. Fører endringen til at avgiftspliktige skal betale mindre i avgift, godskrives renter. Rentegodtgjørelse er uavhengig av hva som er årsaken til at det er innbetalt for mye i avgift.

Aksjeinvesteringer

– regnskapsføring, dokumentasjon og kontroll

Artikkelen gir en oppsummering av sentrale problemstillinger som regnskapspliktige må ta stilling til og dokumentere/kontrollere ved anskaffelsen av aksjer og ved årsavslutningen.

Statsautorisert revisor
Elin Petersen,
Sticos

Anskaffelse av aksjer og utgangspunkt for verdsettelse

Ved anskaffelse av aksjer må det tas stilling til om investeringen er omløpsmiddel eller anleggsmiddel, siden det kan være avgjørende for verdsettelsen ved regnskapsavslutning. Ta også stilling til om aksjene er innenfor eller utenfor fritaksmetoden når anskaffelsen bokføres. Mer om dette senere i artikkelen.

Anskaffelseskost

Anskaffelseskost for aksjene vil være kostpris og direkte utgifter i forbindelse med kjøpet, eksempelvis provisjoner og honorarer. Aksjer i samme selskap (ombyttbare aksjer, innenfor samme aksjeklasse) bokføres til gjennomsnittlig anskaffelseskost. Små

foretak kan velge å bruke FIFO-prinsippet for disse aksjene. Gjennomsnittlig anskaffelseskost vil ikke være aktuelt ved bruk av markedsverdi-prinsippet – vurdering til virkelig verdi

Omløpsmiddel

Laveste verdis prinsipp

Aksjer som ikke er kjøpt til varig eie eller bruk, vil være omløpsmidler, dvs. kortsiktige investeringer. Aksjene skal i utgangspunktet vurderes til laveste verdis prinsipp, dvs. lavest av anskaffelseskost og virkelig verdi. For børsnoterte aksjer kan laveste verdis prinsipp beregnes ut ifra samlet verdi for porteføljen (porteføljep prinsippet). Det betyr at et eventuelt kurstap motregnes mot kursgevinst innenfor porteføljen. Porteføljep prinsippet er først og fremst relevant for små foretak som velger ikke å benytte seg av reglene om markedsverdi. Ved bruk av porteføljep prinsippet må de samme kriteriene legges til grunn som ved bruk av markedsverdi prinsippet.

Markedsverdi prinsippet

Markedsbaserte aksjer vurderes til virkelig verdi. Små foretak kan som nevnt for denne typen aksjer eventuelt velge laveste verdis prinsipp. Kriteriene for å kunne vurdere aksjene til markedsverdi er:

- Aksjene inngår i en handelsportefølje. De er anskaffet med formål om videresalg.

- Aksjene omsettes på norsk børs eller annen autorisert markedsplass eller tilsvarende regulert marked i utlandet
- Aksjene skal ha god eierspredning og likviditet

Anleggsmiddel

Finansielle anleggsmidler er langsiktige investeringer. Typisk investeringer under denne kategorien er investeringer i datterselskap (bestemte innflytelse), tilknyttet selskap (betydelig innflytelse, eierandel 20 % – 50 %) eller felleskontrollert virksomhet (to eller flere deltakere har felles kontroll). Aksjene skal i utgangspunktet verdsettes til anskaffelseskost. Det må foretas en nedskrivning hvis verdifall ikke er forbigående. Langsiktige aksjeinvesteringer i børsnoterte foretak skal nedskrives til balansedagens kurs hvis denne er lavere enn anskaffelseskost selv om kursen øker etter balansedagen. Nedskrivning kan ikke unnlates med begrunnelse om at verdinedgangen er forbigående.

Egenkapitalmetoden

Aksjer i datterselskap, tilknyttet selskap eller felleskontrollert virksomhet kan verdsettes etter egenkapitalmetoden. Det er i praksis lite brukt i selskapsregnskap og omtales ikke nærmere her. I konsernregnskapet må aksjer i TS og FKV presenteres etter denne metoden.

Et eventuelt kurstap motregnes mot kursgevinst innenfor porteføljen.

Aksjer

	Kortsiktige investeringer	Markedsbaserte aksjer*)	Langsiktig investeringer Inkl. TS og FKV	TS, FKV ***) Konsernregnskap
Kjøp	Kostpris	Kostpris	Kostpris	Kostpris
Verdsettelse regnskap	Laveste verdis prinsipp	Virkelig verdi**)	Kostpris Neskrivningsbehov vurderes	Egenkapitalmetoden
Konto regnskap (norsk standard)	1800 1820	1810	1300 1310 1350	1310

Kostpris = anskaffelseskost + direkte kostnader (provisjon, honorar)
Ombyttbare aksjer (aksjer i samme selskap innenfor samme aksjeklasse) bokføres til gjennomsnittlig anskaffelseskost. Små foretak kan velge FIFO-prinsippet. Gjennomsnittsprinsippet er ikke relevant ved bruk av markedsverdi prinsippet.

***) Forutsetninger for å kunne klassifisere aksjer som markedsbaserte:**

- er klassifisert som omløpsmiddel, inngår i en handelsportefølje med henblikk på videresalg
- omsettes på børs, autorisert markeds plass eller tilsvarende regulert marked i utlandet
- har god eierspredning og likviditet

****)** Unntak for små foretak: Kan velge laveste verdis prinsipp

*****)** TS = Tilknyttet selskap: Eierandel 20 % eller mer (betydelig innflytelse, under 50 %)
FKV = Felleskontrollert virksomhet: To eller flere deltakere ved avtale i fellesskap kontrollerer en virksomhet.

Bokføring kjøp av aksjer og verdsettelse

REGNSKAPSLINJER	Utførelse			Referanse til dokumentasjon
	Ansvarlig	Frist	Ferdig dato/sign	
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER				
AKSJER * Spesifiser alle aksjer med anskaffelseskost, evt nedskrevet verdi og evt tilgang/avgang i året. Avstem mot kontospesifikasjon * Innhent regnskap og foreta en verddivurdering av bokført verdi. Vurder evt nedskrivningsbehov utfra en langsiktig vurdering				
FORDRINGER * Spesifiser langsiktige fordringer og avstem mot hovedbok * Kopier alle låneavtaler og påse samsvar mot regnskap * Avstem mellomværende med konsernselskaper og påse at det ikke er avvik * Avstem renteinntekter mot lån og periodiser evt opptjente renter				
KORTSIKTIGE INVESTERINGER Utarbeid prinsippnotat for verdsettelse av omløpsaksjer				
AKSJER VURDERT SOM PORTEFØLJE * Avstem kontospesifikasjon mot VPS-oppgave eller annen dokumentasjon. <u>Spesifiser pr aksjegruppe og totalsum:</u> * Anskaffelseskost og dato for tilgang * Akkumulert verdiregulering tidligere år * Markedsverdi 31.12. * Akkumulert verdiregulering 31.12. * Innenfor eller utenfor fritaksmetoden * Gevinst-/tapsberegning gjennom året * Avstem endring verdiregulering i året				
ANDRE AKSJER * Avstem kontospesifikasjon mot oversikt over alle aksjer * Tilgang og avgang samt gevinst/tapsberegning må fremgå av oversikten * Vurder verdi pr 31.12. og vurder etter LVP * Innhent ligningsverdier til selvangivelsen				

Forslag til innhold i planleggingsdokument for årsoppgjøret (PBE-liste) for dokumentasjon og avstemming av aksjeinvesteringer

Dokumentasjon av verddivurdering – gjelder alle investeringer, også datterselskaper

Alle balanseposter skal dokumenteres ved årsavslutning. Det må utarbeides en skriftlig vurdering av verdsettelsen av aksjeinvesteringene. For å kunne gjøre en fornuftig vurdering må det innhentes noe ekstern dokumentasjon som legges til grunn for verddivurderingen. For omløpsaksjer vil det være enklest når det finnes markeds kurs på aksjene. Andre omløpsaksjer og anleggsaksjer bør vurderes mot siste avlagte regnskap. Hvis regnskapet for det aktuelle året ikke er ferdigstilt, bør det innhentes noen foreløpige tall. Når det gjelder anleggsaksjer, er det gjerne behov for utfyllende opplysninger for å kunne konkludere om verdifallet er forbigående.

Glem ikke datterselskapene. Det er krav til dokumentasjon og verddivurdering av datterselskaper på lik linje med andre selskaper. Nedskrivningsbehov må vurderes.

Innenfor eller utenfor fritaksmetoden

Av betydning for skatteberegning

I forbindelse med årsoppgjøret og skatteberegningen må også vurderingene som er gjort om aksjene er innenfor eller utenfor fritaksmetoden, dokumenteres. Det er av betydning for beregning av skattemessig gevinst eller tap ved salg, om det er skatt på utbytte eller ikke, og om det er midlertidige forskjeller mellom regnskaps- og skattemessige verdier. Det anbefales å undersøke og notere dette i avstemmingsskjemaet løpende ved anskaffelse av aksjene (se illustrasjon over). Det vil lette årsoppgjørarbeidet. Det gir god oversikt å skille mellom aksjer innenfor og utenfor fritaksmetoden på kontonivå.

Hva er fritaksmetoden?

Aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og noen andre selskaper og sammenslutninger er i stor grad fritatt for skatt på aksjeutbytte og for gevinst ved realisasjon av aksjer og andeler. Det samme gjelder finansielle instrumenter som har aksjer og andeler som faller inn under fritaksmetoden som

Omløpsaksjer						
Prinsipp:		Markedsverdi				
Markedsverdi hentes fra:						
Selskap	Dato anskaffelse	Antall aksjer	Kostpris	Dato salg	Antall aksjer solgt	Salgssum
X AS						
Y AS						
Sum						
Saldo iflg konto						
Konto						
Poster næringsoppg						
Poster skjema midlertidig forskjeller						
*) Poster markert med * gjelder hvis aksjene er utenfor fritaksmetoden. Kolonnen "aksjer utenfor fritaksmetoden" brukes til å krysse av for hvilke selskap det gjelder. Alternati						
Anleggsaksjer						
Prinsipp:		Kostpris				
Nedskrivningsbehov må vurderes						
Selskap	Dato anskaffelse	Antall aksjer	Eierandel	Kostpris	Andel EK 31.12.*)	Akkumulert nedskrivning
X AS						
Y AS						
Sum						
Saldo 31.12. konto						
Poster næringsoppg						
Poster skjema midlertidig forskjeller						
Verdivurdering:						
*)(Dokumenter verdivurderingen pr 31.12. Utgangspunkt for vurderingen bør være regnskap fra selskap nedskrivningsbehov. Konkluderes det med at det er forbigående må det begrunnes.						
Poster markert med * gjelder hvis aksjene er utenfor fritaksmetoden. Kolonnen "aksjer utenfor fritaksmetoden" brukes til å krysse av for hvilke selskap det gjelder. Alternativt avstemming pr konto.						
Illustrasjon, Forslag til dokumentasjon av markedsaksjer. Underliggende dokumentasjon er VPS oppgaver.						
Illustrasjon, Forslag til dokumentasjon av anleggsaksjer. Hvis det skjer salg av aksjene i året, bør det spesifiseres i egne kolonner i tillegg.						

underliggende objekt. Tap ved realisasjon av aksjer og andeler er på den annen side som utgangspunkt ikke fradragsberettiget.

Disse reglene omtales som fritaksmetoden. Bestemmelsen sier noe om både hvilke selskaper og sammenslutninger som omfattes (subjektssiden) og om hvilke inntekter og tap som er omfattet (objektssiden).

For aksjeutbytte som faller inn under fritaksmetoden og utdeling fra deltakerlignet selskap, skal det som hovedregel likevel foretas 3 % inntektsføring. Det er unntak for utbytte fra selskap innen skattekonsern.

Fritaksmetoden gjelder ikke for:

- inntekter og tap på aksjer mv. fra selskaper hjemmehørende i lavskatteland utenfor EØS.

- inntekt på aksjer mv. i selskaper i lavskatteland innenfor EØS som ikke er reelt etablert og som ikke driver reell økonomisk aktivitet i et EØS-land.
- på nærmere bestemte vilkår for inntekter/tap på såkalte porteføljeaksjer utenfor EØS, dvs. hvor eierandelen er mindre enn 10 %.
- gevinst og tap på andel i norsk eller utenlandsk deltakerlignet selskap hvis det deltakerlignede selskapet har en viss andel aksjer mv. som faller utenfor fritaksmetoden.
- utbytte på eierandel i selskap mv. i den utstrekningen selskapet gis fradrag for utdelingen.

Noteopplysninger

Følgende bestemmelser går frem av regnskapsloven og/eller norske regnskapsstandarder for små og øvrige selskaper.

Gjelder alle selskaper

Prinsippnote

Alle selskaper skal i prinsippnoten omtale og beskrive prinsippene som er aktuelle for sitt selskap. Det skal opplyses hvordan virkelig verdi er fastsatt.

Markedsaksjer

For alle markedsaksjer skal det opplyses om anskaffelseskost, virkelig verdi og periodens resultatførte verdiendring.

Anleggsaksjer

Hvis anskaffelseskost er høyere enn virkelig verdi, skal det begrunnes i note hvorfor nedskrivning ikke er foretatt, dvs. hvorfor verdifallet er forbigående.

Datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Det skal opplyses om foretaksnavn, forretningskontor, eierandel og stemmeandel for datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet. Det skal også gis opplysninger om egenkapitalen og resultatet ifølge siste årsregnskap. Dette gjelder likevel ikke selskap som er konsolidert

eller er regnskapsført etter egenkapitalmetoden.

Investering som regnskapsføres etter egenkapitalmetoden

Det skal opplyses om anskaffelseskost og balanseført egenkapital på anskaffelsestidspunktet. For hver investering skal det opplyses om inngående balanse, inntektsført resultat, andre endringer i løpet av året og utgående balanse. Det skal opplyses om merverdier og goodwill samt avskrivning av merverdier og goodwill.

I konsernregnskapet skal tilknyttet selskap og felleskontrollert selskap innarbeides etter egenkapitalmetoden, og det må da gis tilleggsopplysninger i note.

Tillegg for selskaper som ikke er små

For andre aksjer – eierandel over 10 % eller mer enn 50 % av den regnskapspliktiges egenkapital – skal det gis opplysning om balanseført verdi, markedsverdi og eierandel i hvert selskap.

Oppsummering

Regelverket rundt aksjeinvesteringer kan oppleves som omfattende. En god rutinebeskrivelse som beskriver selskapets prinsipper og maler for dokumentasjon, vil være til god hjelp for å få gode prosesser på dette området. I enkelte tilfeller vil det være vanskelig å finne ut av om aksjene er innenfor fritaksmetoden eller ikke. Det finnes

ikke offisielle lister som definerer hvor landene befinner seg innenfor dette regelverket. Hoveddelen av investeringene vil ofte være i Norge eller EØS (med unntak av lavskatteland) og de er da innenfor fritaksmetoden.

Alle balanseposter skal dokumenteres ved årsavslutning. Det betyr at det også skal utarbeides en dokumentasjon som viser hvilke vurderinger som er gjort av aksjer i datterselskap og tilknyttet selskap. Siste årsregnskap vil være beste utgangspunktet for å kunne gjøre en vurdering. Kanskje må det innhentes noen tilleggsopplysninger for å få et best mulig grunnlag for å konkludere på om verdifall kan være forbigående eller om det må gjennomføres en nedskrivning.

Eiendomsskatt på bolig og fritidseiendommer

Stadig flere kommuner velger å skrive ut eiendomsskatt. I denne artikkelen tar jeg for meg kommunenes mulighet for å skrive ut eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer.¹

Advokat
Tom Larsen,
Revisorforeningen

Kommunestyret må hvert år i forbindelse med budsjettbehandlingen for det neste året vurdere om eiendomsskatt er ønskelig og nødvendig. Eiendomsskatt er en objektskatt hvor objektene er faste eiendommer, og innkreves uavhengig av eiernes og brukernes inntekter og formue. Eiendomsskatt er mer immobil, stabil og forutsigbar over tid enn andre skattarter fordi den ikke kan flyttes til andre kommuner, fordi den ikke påvirkes av skattebetalernes inntekts- og formuesforhold og fordi den i mindre grad er konjunkturavhengig.

Kommunen ved kommunestyret har en rekke alternativer når det gjelder hvilke eiendommer den ønsker skal pålegges eiendomsskatt. Av eiendomsskatteloven fremgår det at kommunen kan velge mellom følgende alternativer når den vurderer å skrive ut eiendomsskatt:

Enten,

- a) faste eiendommer i hele kommunen, eller
- b) faste eiendommer i klart avgrenset område som helt eller delvis er

- bymessig utbygd eller der slik utbygging er i gang, eller
- c) bare på verk og bruk i hele kommunen, eller
- d) bare på verk og bruk og annen næringsseiendom i hele kommunen, eller
- e) eiendom både under bokstav b og c, eller
- f) eiendom både under bokstav b og d, eller
- g) faste eiendommer i hele kommunen, unntatt verk og bruk og annen næringsseiendom.

Individuell taksering

Den opprinnelige måten å fastsette eiendomsskattegrunnlaget på var ved å takserer eiendommene. Det krevde et stort apparat og det påløper store kostnader for kommunen. Hvis kommunene benytter takst som grunnlag for verdsettingen, må det være en allmenn taksering av eiendommene hvert tiende år. Denne perioden kan riktignok forlenges, men ikke med mer enn tre år og det er en forutsetning om at det er særlige forhold som må foreligge for en utsettelse med ny verdsetting. Ny taksering innebærer at nye kostnader vil påløpe.

I stedet for en ny allmenn taksering har kommunene en mulighet til å gjennomføre en kontorjustering. Bestemmelsen gir kommunene adgang til å forhøye takstgrunnlaget for eiendomsskatt når takseringsperioden utløper uten å måtte foreta ny taksering. Ved slik justering kan kommunen øke det opprinnelige takstgrunnlaget med inntil ti prosent av det opprinnelige takstgrunnlaget for hvert år etter tiårsfristen for den siste allmenne takseringen.

Eiendomsskatteoven har et eget kapittel om fremgangsmåten ved klage på verdsettelsen fra den eiendomsskattepliktige. Kommunene må også ta kostnaden knyttet til klagehåndtering med i beregningen når de vurderer innføring av eiendomsskatt basert på individuelle takster.

Særlig taksering for boligeiendommer

For et par år siden ble loven endret slik at det for boligeiendommer ikke lenger er nødvendig å avholde takst over eiendommene for å kunne ilegge eiendomsskatt. Nå kan kommunene som alternativ til taksering benytte den fastsatte ligningsverdien for eiendommen som grunnlag for å beregne eiendomsskatt. Ved å benytte ligningsverdien som fastsettes ved den årlige fastsettelsen av boligen i selvangivelsen, vil kommunene på en enkel og rimelig måte ha et grunnlag for å skrive ut eiendomsskatt på boligeiendommer.

Når det gjelder bruk av denne sjablongmetoden, skal verdien for bolig-eiendommer settes til 100 % av den verdien man kommer frem til ved å benytte boligkalkulatoren for den aktuelle eiendommen i aktuell kommune. Ved endelig skatteberegning for eiendomsskatten skal denne verdien multipliseres med 0,8. For bolig man selv eier og bor i (primærboliger), vil man i selvangivelsen føre 25 % av den fastsatte sjablongverdien.

I tillegg til reduksjon av sjablongverdien med 20 %, kan den enkelte kommunen fastsette et bunnfradrag i eiendomsskatten for alle selvstendige boliger i faste eiendommer som ikke blir benyttet i næringsvirksomhet.

Grense for eiendomsskatt

Eiendomsskatten skal være minst to promille av eiendommens skattetakst og maksimalt sju promille.

Det første året en kommune innfører eiendomsskatt, vil den maksimale skattesatsen være to promille av beregningsgrunnlaget. Denne satsen kan økes for senere år, men ikke i noen år økes med mer enn to promille inntil man når sju promille.

Eksempel

Kommunen innfører eiendomsskatt for første gang, sats maks to promille.

100 % av boligens verdi basert på boligkalkulator er 4 000 000. Kommunen har et bunnfradrag på 500 000 pr. bolig.

(Verdi som føres i selvangivelsen $4\,000\,000 \times 25\% = 1\,000\,000$)

Eiendomsskatten blir $((4\,000\,000 \times 0,8) - 500\,000) \times 2/1000 = 5400$

Fritidseiendommer

Alternativet med å benytte ligningsverdiene som grunnlag for fastsettelse av eiendomsskatt, gjelder imidlertid bare boligeiendommer. Det innebærer at for fritidseiendommer må kommunene fortsatt fastsette eiendommens verdi ved taksering.

Bakgrunnen for at verdien av fritidseiendommer fortsatt må fastsettes basert på en individuell takst, er at man foreløpig ikke har innført en tilsvarende sjablongfastsettelse av ligningsverdier for fritidseiendommer som nå gjelder for boligeiendommer. Formuesgrunnlaget for fritidseiendommer fastsettes individuelt for hver kommune basert på lokale varianter for taksering.

Taksering og befaring

Taksering vil kunne være basert på opplysninger fra matrikkelen og utvendig befaring av fritidseiendommene. Alle skattepliktige eiendommer må befares/besiktiges/synfares.

Takstforslag fra befaringsmennene legges frem enten for kommunens skattetakstnemnd, hvis det er oppnevnt, eller for kommunestyret som vil være ansvarlig for fastsettelse av takstene.

Klage på verdien?

Sjablongfastsetting av boligverdi

Mange som eier bolig, er i en posisjon hvor investeringen har krevd så høyt låneopptak at den relativt lave ligningsverdien man har ført i sin selvangivelse gjør at man ikke når opp i en formue som utløser formuesskatt. Mange har nok derfor ikke vært så opptatt av at ligningsverdien har vært feil.

Ved beregning av eiendomsskatt vil grunnlaget for eiendomsskatt være høyere enn den ligningsverdien man fører i sin selvangivelse. For beregning av eiendomsskatt kan man heller ikke redusere grunnlaget med den gjelden man har.

For disse personene (og andre som har skattepliktig formue) kan det være aktuelt å se på om det som er innrapportert som grunnlag i boligkalkulatoren er korrekt.

Hvis kommunen innfører eiendomsskatt for første gang i 2016, er det ligningsverdien som ble fastsatt 31.12.2014 som skal benyttes for

2016. Det er skattekontoret som fastsetter ligningsverdien. Derfor må man i et slikt tilfelle påklage verdien overfor skattekontoret.

Skatteetaten anbefaler at man klager elektronisk. Etatens elektroniske klage-løsning vil imidlertid automatisk tolke en klage for 2014 som en klage som har kommet inn etter fristen. Man må derfor skrive hva klagen gjelder. «Klage på eiendomsskatt i kommune X», er tilstrekkelig. Etaten opplyser på sin hjemmeside at de normalt behandler klagen innen tre måneder.

Klagen må begrunnes, og man må gi opplysninger om det man mener er feil. Er det noe galt med P-ROM (areal), byggeår, boligtype, oppgir man det som er feil. Når klagen tas til følge, vil den korrekte verdien bli lagt til grunn for beregning av eiendomsskatten.

Markedsfastsetting av boligverdi

Man kan også klage på boligverdien hvis man kan dokumentere at den sjablongfastsatte verdien er mer enn 30 % av markedsverdien.

Klager man på boligverdi på dette grunnlaget, må man underbygge at 30 % av markedsverdien ligger lavere enn den sjablongfastsatte verdien. Det kan gjøres enten ved takst, verddivurdering fra megler eller observerbar omsetningsverdi.

Får man endret boligverdien på dette grunnlaget, skal den sjablongfastsatte boligverdien reduseres forholdsmessig.

Eksempel

Boligverdi fra skatteetaten: 2 000 000
Ligningsverdi ut fra sjablongfastsettelse: 500 000
Dokumentert markedsverdi: 1 400 000
30 % av markedsverdi: 420 000
Reduksjon likningsverdi år 1 (500 000-420 000): 80 000
Reduksjon i prosent (80 000*100/500 000): 16 %

Selv om ligningsverdien er satt ned fordi den overstiger maksimalgrensen, skal i utgangspunktet ligningsverdien beregnes etter boligsjablongen også for de påfølgende inntektsårene.

I de påfølgende fem årene vil ligningsverdien i dette eksemplet automatisk bli redusert med 16 %. Det betyr at dersom ligningsverdien i år 2 normalt ville vært kr 530 000 uten nedsettelse, vil ligningsverdien år 2 bli nedsatt med (530 000*16 %) = 84 800 til 445 200.

For å unngå at man må kreve nedsettelse av ligningsverdien på nytt hvert år, gis det ved ligningen i de fem påfølgende inntektsårene et forholdsmessig fradrag i boligverdien. Boligverdien reduseres da med like mange prosentpoeng som man kunne dokumentere

at ligningsverdien oversteg maksimalgrensen med det første året.

Det vil gjelde både for formuesverdi-settelsen i selvangivelsen og for grunnlag for beregning av eiendomsskatten.

Utvidet klagefrist

Normal klagefrist er tre uker etter at eiendomsskattelisten er lagt ut. For det året en kommune for første gang skriver ut eiendomsskatt, har man en utvidet klagefrist for ligningsverdien. Fristen er seks uker etter at man mottar eiendomsskatteseddel om eiendomsskatt fra kommunen. Denne utvidede fristen for å klage på ligningsverdien gjelder kun det første året eiendomsskatten skrives ut basert på Skatteetatens boligverdier.

I revidert nasjonalbudsjett, som ble lagt frem 11. mai, foreslår Regjeringen at kommunene skal kunne frita fritidseiendommer når de skriver ut eiendomsskatt. Videre foreslås at kommunene må starte med laveste sats, 2 promille, på boliger og fritidseiendommer og øke denne gradvis selv om det allerede skrives ut eiendomsskatt på andre eiendommer etter en høyere sats. Endringene skal gjelde fra 1. januar 2017.

Hvis kommunene benytter takst som grunnlag for verdsetting av eiendom, må det være en allmenn taksering av eiendommene hvert tiende år.

Ny ordning for merverdiavgift ved innførsel

Fra januar 2017 skal registrerte virksomheter som importerer varer innberette, beregne og betale innførselsmerverdiavgift til skatteetaten. Beløpet medtas i den ordinære omsetningsoppgaven som avgift å betale. I samme oppgave føres avgiften til fradrag, helt eller delvis, som inngående avgift.

Rådgiver merverdiavgift
Camilla Brunfelt,
Revisorforeningen

Ved innførsel av varer skal det beregnes merverdiavgift. Etter nåværende ordning skal den som importerer varer melde fra om importen til Toll-etaten og betale eventuelt toll, merverdiavgift og særavgifter direkte til et tollkontor eller benytte seg av sin tollkreditt.

Virksomheter som har fradragsrett for merverdiavgift som er betalt ved innførsel, fører beløpet til fradrag som inngående avgift i omsetningsoppgaven som leveres til skatteetaten.

Hvem ordningen gjelder for

Den nye ordningen gjelder for alle virksomheter som er eller skal være registrert i Merverdiavgiftsregisteret. Virksomheter som driver såkalt «delt» virksomhet, er omfattet, og kommuner og fylkeskommuner som er registrert for merverdiavgift og som har rett til momskompensasjon, er omfattet.

Ordningen gjelder ikke for privatpersoner eller organisasjoner og virksomheter som ikke er registrert i Merverdiavgiftsregisteret. Denne gruppen skal fremdeles innberette og betale innførselsmerverdiavgift til toll- og avgiftsmyndighetene i forbindelse med grensepassering.

Hva ordningen innebærer

Ordningen innebærer at alle registrerte virksomheter i stedet for å oppgi innførselsmerverdiavgift til tollmyn-

dighetene skal ta beløpet med i sin ordinære omsetningsoppgave som avgift å betale. I den grad virksomheten har fradragsrett, tas beløpet med på samme oppgave som inngående avgift. Dette vil gi de næringsdrivende en likviditetsfordel sammenlignet med ordningen vi har i dag, og innebærer at beløpet for innførselsmerverdiavgift kun skal rapporteres ett sted.

Næringsdrivende som har både avgiftspliktig og unntatt virksomhet, skal ta med innførselsmerverdiavgift for sin totale vareimport i omsetningsoppgaven. For innførselsmerverdiavgift som knytter seg til den ikke-avgiftspliktige delen, rapporteres beløpet som avgift som skal betales, uten noen korresponderende fradrag for inngående avgift.

Kommuner, fylkeskommuner og andre avgiftspliktige virksomheter som har rett til momskompensasjon skal også føre innførselsmerverdiavgift for sin totale vareimport i omsetningsoppgaven. For det beløpet som gjelder den kompensasjonsberettigede virksomheten, kan de ikke ta fradrag for inngående avgift i omsetningsoppgaven. Dette beløpet må søkes refundert via kompensasjonsoppgaven.

Omsetningsoppgaven blir ny

I og med at innførselsmerverdiavgift skal rapporteres i omsetningsoppgaven, er det behov for nye og endrede poster. Det er derfor utarbeidet en

helt ny oppgave – skattemelding for merverdiavgift.

Behov for tilpasninger

Det vil bli behov for å tilpasse regnskapet og bokføringen til postene i den nye oppgaven, også for virksomheter som ikke importerer varer. Den nye oppgaven har egne poster som gjelder eksport og import. Postene som omhandler omsetning som er fritatt for merverdiavgift og fradragsberettiget inngående avgift, blir mer omfattende enn de er i dag.

Du kan se den nye oppgaven her:

skatteetaten.no/no/Om-skatteetaten/Om-oss/Prosjekter/omsetningsoppgave-for-merverdiavgift-endes-fra-2017/

En ny ordning innebærer at alle registrerte virksomheter som importerer varer, skal ta innførselsmerverdiavgift med i sin ordinære omsetningsoppgave som avgift å betale.

AKTUELLE SATSER > A JOUR PR. > 01.05.2016

AVGIFTSSATSER 2015

Arbeidsgiveravgift

Sone	Sats ¹⁾
I	14,1 %
I a	10,6 % / 14,1 % ²⁾
II	10,6 %
III	6,4 %
IV	5,1 %
IV a	7,9 % ³⁾
V	0,0 %

Sone for arbeidsgiveravgift fastsettes etter hvilken kommune selskapet driver virksomheten i, dvs. hvor foretaket, ev. underenheter av foretaket er registrert. For ambulerende virksomhet og virksomhet som driver arbeidsutleie, benyttes satsen for den sonen hvor hoveddelen av arbeidet er utført dersom denne satsen er høyere enn satsen i registreringskommunen.

1) Arbeidsgivere med aktivitet innenfor visse sektorer, bl.a.:

- transportsektoren (unntatt bl.a. drosjebiltransport, lagervirksomhet og flytetransport)
- energisektoren (unntatt bl.a. bergverk og olje og gassutvinning)
- produksjon av stål og syntetiske fiber
- finans og forsikring
- bedriftsrådgivning og hovedkontortjenester for andre selskaper i konsernet

må beregne arbeidsgiveravgift etter satsene i sone I. Det samme gjelder for ambulerende virksomhet eller arbeidsutleie innenfor slike sektorunntatte aktiviteter.

Avgift kan likevel beregnes etter satsen for lokaliseringssonen så lenge differansen mellom avgift beregnet etter satsen i lokaliseringssonen og avgift beregnet etter en sats på 14,1 %, ikke overstiger kr 500 000 (kr 250 000 for godstransport på vei). Etter det er satsen 14,1 %. Fribeholdene gjelder på konsernnivå.

Er det gjennomført et klart regnskapsmessig skille, gjelder reglene bare for lønn knyttet til den sektorunntatte aktiviteten.

2) I sone I a kan avgift beregnes etter en sats på 10,6 % inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgiften som ville ha fulgt av en sats på 14,1 % og avgiften som beregnes etter satsen på 10,6 %, overstiger kr 500 000 (kr 250 000 for godstransport på vei). Etter det er satsen 14,1 %. Dette gjelder ikke for jordbruk, skogbruk, fiske og visse beslektede virksomheter der satsen uansett er 10,6 %.

3) For jordbruk, skogbruk, fiske og visse beslektede virksomheter i sone IV a er satsen 5,1 %.

Merverdiavgift

Ordinært 25 %

Matvarer 15 %

Persontransport, romutleie, kringkastingstjenester, adgang til museer, fornøyningsparker og idrettsarrangementer 10 %

BETALINGSTERMINER – VIKTIGE DATOER

A = Betaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift

M = MVA-oppgaven: Levering og betaling

F = Forskuddsskatt personlige skattytere (næringsdrivende)

E = Forskuddsskatt upersonlige skattytere, f.eks. AS

	A	M	F	E
1. termin	15.03.	11.04.	15.03.	15.02.
2. termin	18.05.	10.06.	18.05.	15.04.
3. termin	15.07.	31.08.	15.09.	
4. termin	15.09.	10.10.	15.11.	
5. termin	15.11.	12.12.		
6. termin	16.01.	10.02.		

Frist for A-melding: den 5. i måneden etter utbetaling.

GEBYRER TIL BRØNNØYSUNDREGISTRENE MV.

Forsinkelsesgebyrer ved innsending av årsregnskap

Første 8 uker 1R kr 1025 pr. uke

Neste 10 uker 2R kr 2050 pr. uke

Neste 8 uker 3R kr 3075 pr. uke

Forsinkelsesgebyr beregnes når regnskapet leveres etter 31. juli. Regnskapet skal sendes inn elektronisk.

RENTESATSER

Forsinkelsesrente (morarente)

Fra 01.01. til 30.06.2016 8,75 % p.a.

Fra 01.07. til 31.12.2016 9,00 % p.a.

Rentetillegg og rentegodtgjørelse ved skatteoppgjøret

Rentesatsen er 0,56 % p.a. og er lik for både restskatt og tilgodebeløp. Ordinær rente ved skatteavregningen er ikke skattepliktig eller fradragsberettiget. For restskatt beregnes det rentetillegg fra 1. juli 2015

(fra 15. mars 2016 for upersonlige skattytere) til forfall 1. termin. For tilgodebeløp beregnes rente fra 1. juli 2015 (fra 15. mars 2016 for upersonlige skattytere) til skatteoppgjøret blir sendt. For tilleggsforskudd beregnes rente fra 31. mai 2016 til skatteoppgjøret blir sendt.

Renter etter vedtak om endringssak

Ved endringer i skatt og avgift etter endringssak beregnes det renter etter følgende satser:

	2015	2016
Renter ved økning av skatt og avgift	2,25 % p.a.	1,75 % p.a.
Rentegodtgjørelse ved nedsettelse av skatt og avgift	1,25 % p.a.	0,75 % p.a.

Rentesatser ved forsinket betaling av skatt/avgift:

Ved forsinket innbetaling av skatter og avgifter (betaling etter forfall) svares forsinkelsesrenter etter den ordinære satsen for forsinkelsesrenter.

Utgiftsgodtgjørelser 2016

Godtgjørelse til kost

Innland

Dagsreiser uten overnatting:

Fra 6 til 12 timer: kr 280

Over 12 timer: kr 520

Måltidstrekk: Frokost 20 %, lunsj 30 %, middag 50 %

Reiser med overnatting:

Over 12 timer: kr 710

For reiser som varer mer enn ett døgn, regnes 6 timer eller mer inn i det nye døgnet som et helt nytt døgn.

Måltidstrekk i godtgjørelsen: Frokost: kr 142 (20 %), lunsj kr 213 (30 %), middag kr 355 (50 %).

Natttillegg

Ulegitimert natttillegg ved overnatting: kr 430

Utland

I utlandet gjelder det egne satser for hvert land, se: regjeringen.no/no/dokumenter/utenlandsregulativet/id438645/

Skattedirektoratets forskuddssatser for trekkfri kostgodtgjørelse

For arbeidstaker som bor på pensjonat eller hybel/brakke uten mulighet for å koke mat: kr 307

For arbeidstaker som bor på hybel/brakke der det er mulighet for å koke mat eller har overnattet privat: kr 200

Matpenger (fravær fra hjemmet minst 12 timer) kr 89

Bilgodtgjørelse

10 000 km kr 4,10 pr. km

Over 10 000 km kr 3,45 pr. km

Arbeidstakere i Tromsø gis et tillegg på kr 0,10 pr. km til satsene ovenfor.

Bruk av El-bil pr. km kr 4,20

Tillegg pr. passasjer pr. km kr 1,00

Tillegg for tilhenger pr. km kr 1,00

Satsene for bilgodtgjørelse og passasjertillegg gjelder også utenlands.

Den skattefrie delen av bilgodtgjørelsen er kr 3,80 pr. km for de første

10 000 km og deretter kr 3,45. Dette gjelder også el-bil og kjøring i

Tromsø. For reiser i utlandet er den skattefrie satsen kr 3,80 pr. km

uansett kjørelengde.

NATURALYTELSER

Bilbeskatning 2015 og 2016

Fordelen ved privat bruk av firmabil skal med i grunnlaget for beregning av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift. Fordelen fastsettes til 30 % av bilens listepris inntil kr 293 200

(kr 286 000 i 2015) og 20 % av overskytende listepris.

Ved følgende forhold reduseres listepreisen til:

	Ordinær bil	Elbil
Elbil	–	50,00 %
Eldre bil enn tre år pr. 1. jan.	75,00 %	37,50 %
Yrkeskjøring over 40 000 km	75,00 %	50,00 %
Eldre bil og yrkeskjøring over 40 000 km	56,25 %	37,50 %

Ved firmabilordning i deler av inntektsåret fastsettes fordelene forholds-
messig for antall hele og påbegynte måneder bilen har stått til disposisjon.

Er det tjenstlig behov for varebil klasse 2 eller lastebil under 7,5 tonn,
reduseres listeprisen med 50 % oppad begrenset til kr 150 000. Først det
elektronisk kjørebok kan fordelene for slike biler alternativt fastsettes til
faktisk privatkjøring multiplisert med en kilometersats på kr 3,40.

For biler der fordelene ikke står i forhold til listeprisen, fastsettes
fordelene på forskuddsstadiet til kr 52 000 for 2016 (kr 51 000 for 2015).

Rentefordel ved rimelig lån hos arbeidsgiver

Rentefordelen settes til differansen mellom normrentesatsen og
den faktiske betalte renten. Mindre, kortsiktige lån beskattes ikke
(lånebeløp på inntil 3/5 G = kr 54 040 pr. 01.05.2015 med
tilbakebetalingstid høyst ett år).

Normrentesatser i	2015	2016
Januar og februar	2,50 %	2,50 %
Mars og april	2,90 %	2,30 %
Mai og juni	2,80 %	2,30 %
Juli og august	2,70 %	2,20 %
September og oktober	2,70 %	Fastsettes senere
November og desember	2,70 %	Fastsettes senere

SKJERMINGSRENTE

Skjermingsrente på lån til selskaper

	2015	2016	Optimal rente
Januar–februar	0,8 %	0,5 %	0,66 %
Mars–april	0,8 %	0,5 %	0,66 %
Mai–juni	0,8 %	0,5 %	0,66 %
Juli–august	0,8 %	Fastsettes senere	Fastsettes senere
September–oktober	0,8 %	Fastsettes senere	Fastsettes senere
November–desember	0,5 %	Fastsettes senere	Fastsettes senere

Renter på lån fra personer til selskaper er skattepliktig som alminnelig
inntekt. Renter som overstiger skjermingsrenten, skattlegges én gang
til som alminnelig inntekt. Skjermingsrenten fastsettes på forskudd
for to og to måneder av gangen og offentliggjøres på Skatteetatens
hjemmeside www.skatteetaten.no

Elektronisk kommunikasjon

Skattepliktig fordel ved arbeidsgivers dekning av utgifter til telefon og
internett mv. settes til kr 4392 pr. år (366 pr. mnd.) uavhengig av antall
kommunikasjonstjenester som dekkes. I tillegg kan det dekkes inntil
kr 1000 pr. år skattefritt for fellesfakturerte varer og tilleggstjenester.
Fordelen reduseres ikke selv om arbeidstakerne selv dekker kostnader
til telefon mv.

FERIEPENGER

Etter ferieloven:	(4 uker og én dag)	Med 5 uker ferie
Personer under 60 år	10,2 %	12,0 %
Personer over 60 år m/inntekt inntil 6 G	12,5 %	14,3 %
For inntekt utover 6 G	10,2 %	12,0 %

GRUNNBELØP I FOLKETRYGDEN

Grunnbeløpet (1 G) pr. 01.05.2015 =	kr 90 068
Grunnbeløpet (1 G) pr. 01.05.2014 =	kr 88 370
Gjennomsnittlig grunnbeløp for 2015 =	kr 89 502
Gjennomsnittlig grunnbeløp for 2014 =	kr 87 328

GAVER I OG UTEFOR ANSETTELSESFORHOLD

Skattefrihet for mottaker	Verdi	Fradrag for giver
• Ansettelsestid 25, 40, 50 og 60 år	kr 8000	ja
• Gullklokke m/innskrif.	kr 12 000	ja
• Bedriften har bestått i 25 år eller antall år delelig med 25	kr 3000	ja
• Bedriften har bestått i 50 år eller antall år delelig med 50	kr 4500	ja
• Arb.taker gifter seg, går av med pensjon, slutter etter min. 10 år, eller fyller 50, 60, 70, 75 eller 80 år	kr 3000	ja
• Premie for forbedringsforslag	kr 2500	ja
• Andre gaver i arbeidsforhold	kr 1000	nei
• Erkjentlighetsgave utenfor arbeidsforhold	kr 500	ja

Ovennevnte gjelder kun for gaver i form av naturalia.

SKATTESATSER 2015 OG 2016

Aksjeselskaper	Inntektsskatt	2015	2016
		27,0 %	25,0 %
Personer			
Alminnelig inntekt (Nord-Troms og Finnmark 23,5 %)			
		27,0 %	25,0 %
Trygdeavgift lønnstakere			
		8,2 %	8,2 %
Trygdeavgift næringsinntekt innen fiske, fangst og barnepass i eget hjem			
		8,2 %	8,2 %
Trygdeavgift annen næringsinntekt			
		11,4 %	11,4 %
Trygdeavgift pensjonsinntekt samt, lønns- og næringsinntekt for personer under 17 eller over 69 år			
		5,1 %	5,1 %
Trinnskatt (toppskatt)			
2015			
2016			
Trinn 1: Innslagspunkt			
		159 800	
Sats			
		0,44 %	
Trinn 2: Innslagspunkt			
		224 900	
Sats			
		1,77 %	
Trinn 3: Innslagspunkt			
		550 550	565 400
Sats			
		9,0 %	10,7 %
Sats Nord Troms og Finnmark			
		7,0 %	8,7 %
Trinn 4: Innslagspunkt			
		885 600	909 500
		12,0 %	13,7 %
Personfradrag			
2015			
2016			
Klasse 1			
		50 400	51 750
Klasse 2			
		74 250	76 250
Formuesskatt			
2015			
2016			
Innslagspunkt, sats 0,85 %			
		1 200 000	1 400 000
Maksimalt skattefradrag for pensjonister			
	kr	30 800	kr 29 880
Nedtrapping 15,3 % fra			
	kr	180 800	kr 184 800
Nedtrapping 6,0 % fra			
	kr	273 650	kr 278 950
Særfradrag for uføret opphevet			
	kr	48 804	kr 51 804
Særfradrag for enslige forsørgere			
	kr	48 804	kr 51 804
MINSTEFRADRAG			
Minstefradrag i lønn			
2015			
2016			
Sats			
		43 %	43 %
Minimum			
	kr	31 800	kr 31 800
Maksimum			
	kr	89 050	kr 91 450
Minstefradrag i pensjonsinntekt			
2015			
2016			
Sats			
		29 %	29 %
Minimum			
	kr	4 000	kr 4 000
Maksimum			
	kr	72 200	kr 73 600
AVSKRIVNINGER – DRIFTSMIDLER			
Grp.	Gjenstand	2015	2016
A:	Kontormaskiner	30 %	30 %
B:	Ervvert goodwill	20 %	20 %
C:	Vognvogt, varebiler, lastebiler, busser, drosjebiler og kjøretøy for transport av funksjonshemmede	20/22 % ¹	20/22 % ¹
D:	Personbiler, traktorer, annet rullende maskineri og materiell, andre maskiner, redskap, instrumenter, inventar m.m.	20 (30) % ²	20 (30) % ²
E:	Skip, fartøyer, rigger m.m.	14 %	14 %
F:	Fly og helikopter	12 %	12 %
G:	Anlegg for overføring og distribusjon av elkraft og elektroteknisk utrustning	5 %	5 %
H:	Bygg og anlegg, hoteller, losjihus, bevertningssteder m.m.	4 % ³	4 % ³
I:	Forretningsbygg	2 %	2 %
J:	Fast teknisk installasjon i bygninger, herunder varmeanlegg, kjøle- og fryseanlegg, elektrisk anlegg, sanitæranlegg, heisanlegg o.l.	10 %	10 %

¹ Lastebiler, vognvogt og busser kan avskrives med 22 %.

² 10 % startavskrivning for driftsmidler i saldogrupper d.

³ Bygg og anlegg med brukstid under 20 år kan avskrives med inntil 10 %.

Husdyrbygg i landbruket kan avskrives med inntil 6 %.

«Stoppregel» for lån i selskaper

Det er innført «en stoppregel» for lån i aksjeselskaper. Mottar personlige aksjeeiere lån eller sikkerhetsstillelse fra aksjeselskapet de eier aksjer i etter 7. oktober 2015, blir dette skattemessig å behandle som utbytte.

Rådgiver skatt
Paal Braanaas,
Revisorforeningen

Bestemmelsen gjelder kun når personlig aksjeeier låner eller mottar sikkerhet fra aksjeselskapet. Sikkerhetsstillelse vil typisk være at aksjeselskapet pantsetter egen eiendom til fordel for et lån aksjeeieren tar opp i bank. Er aksjeeier et selskap, omfattes forholdet ikke av bestemmelsen.

I revidert nasjonalbudsjett fremlagt 11. mai ble bestemmelsen endret til også å gjelde låneopptak fra deltagerlignet selskap til personlig deltaker. Sikkerhetsstillelse til nærstående omfattes også fra samme dato.

Tilbakebetaling gir en tilgodelapp

Det må skilles mellom bestemmelsen, som er en skatteregel, og de aksjerettslige reglene. Selv om lånet/sikkerhetsstillelsen skattemessig er et utbytte og blir beskattet, så vil lånet og sikkerhetsstillelsen mellom aksjeeier og selskapet bestå.

Et lån på én million og en tilsvarende sikkerhetsstillelse tatt opp i 2016 vil begge gi en skatt på kr 287 500 (28,75 % skatt på kapitalinntekter i 2016).

Skattyter vil i utgangspunktet ikke kunne unngå utbytteskatt ved å tilbakebetale lånet eller slette sikkerhetsstillelsen. Det er kun et begrenset unntak for lån i forskrift. Ved tilbakebetaling anses det som om skattyter

har tatt ut et utbytte og deretter skutt dette inn igjen i selskapet. Hovedregelen for å få innbetalinger som inngangsverdi og innbetalt kapital, er at de formaliseres som kapitalforhøyelser, men det gjelder altså ikke her. Er det etter tilbakebetaling selskapsrettslig grunnlag for en utbytteskatning eller kapitalnedsettelse, vil denne være skattefrie. Alternativt vil skattyter måtte vente til han realiserer aksjene eller andelene før han kan nyttegjøre seg «tilgodelappen».

Blir et beskattet lån ettergitt av aksjeselskapet, må selskapsrettslige forhold ivaretas, men det vil ikke skje ytterligere beskatning hos aksjeeier. Et besluttet utbytte som motregnes mot lån som tidligere er regnet som utbytte, vil ikke bli beskattet.

Når det gjelder sletting av sikkerhet, er virkningen i forhold til inngangsverdi og innbetalt kapital noe mer usikker. Gode grunner taler for å behandle sletting av sikkerhet på samme måte som en tilbakebetaling av lån. Ordlyden taler imidlertid mot en slik forståelse da den kun omhandler kreditt.

Aksjeeieren eller nærstående omfattes

Bestemmelsen gjelder også lån fra andre konsernselskaper til en personlig aksjeeier. Lån fra et datterselskap til den personlige aksjeeieren, vil altså rammes når han er aksjeeier i morselskapet.

Aksjeeieren kan også bli beskattet for kreditt som ytes til hans nærstående. Etter ordlyden var sikkerhetsstillelse til nærstående ikke omhandlet. Som nevnt ble dette korrigert med virkning fra 11. mai.

Klart er det i hvert fall at lån til ektefelle eller til person som aksjeeieren er i slekt eller i svogerskap med i opp eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som onkel eller tante, rammes. Eksempelvis vil et lån til aksjeeiers søster gi utbytteskatt hos aksjeeieren.

Det er verdt å merke seg at lån til samboer ikke er omfattet. Slike saker kan etter omstendigheten rammes av alminnelige omgåelsesregler.

Særlig om rammelån og endrede vilkår

Det fremgår klart av forarbeidene at økning av saldo på lån som er gitt før 7. oktober 2015, skal behandles som et nytt lån. Har aksjeeieren en rammelånsavtale før dette tidspunktet på fire millioner hvor det kun er utbetalt én million, kan denne ikke økes etter 7. oktober uten at det blir utbytteskatt.

Det samme gjelder når et lån videreføres eller forlenges etter forfall.

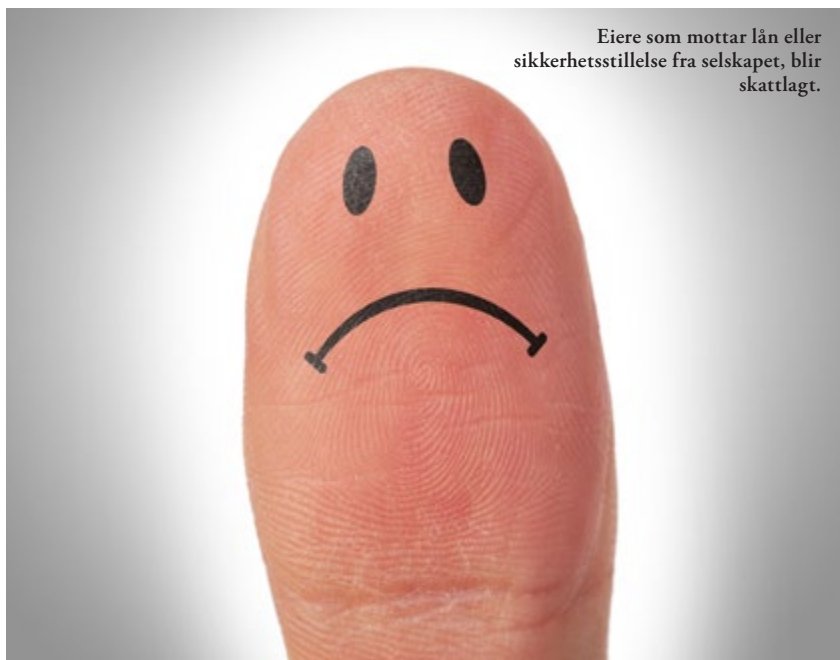
Generelt bør det utvises forsiktighet når opprinnelige lånevilkår endres.

Unntak i forskrift

Det er i forskrift gitt fire unntak på lån eller sikkerhetsstillelse som ikke skal anses som utbytte:

1. Kreditt eller sikkerhetsstillelse fra finansforetak, jf. finansforetaksloven § 1-3.
2. Kreditt under 100 000 kroner fra selskap til aksjonær dersom kreditten innfris innen 60 dager etter at den ble gitt.
3. Kundefordringer som er et ledd i selskapets ordinære virksomhet, dersom fordringen innfris innen 30 dager etter at den ble gitt.
4. Kreditt eller sikkerhetsstillelse som ytes fra arbeidsgiver dersom arbeidstakeren eller nærstående ikke eier mer enn fem prosent av aksjene eller andelene i selskapet eller i et annet selskap i samme konsern.

Det skal kort nevnes at ved overskridelsen av beløpsgrensen på kr 100 000 skal hele beløpet på kr 105 000 skattlegges som utbytte.

Eiere som mottar lån eller sikkerhetsstillelse fra selskapet, blir skattlagt.

Innrapportering

Det er situasjonen på tidspunktet da kreditt og sikkerhetsstillelse ble gitt som er avgjørende. Skattyter må selv påse at det opplyses om utbytte i selvangivelsen.

Er man i tvil om forholdet rammes av bestemmelsen omtalt tidligere, må det likevel gis opplysninger. Dette skal innrapporteres som egen hendelse i post 8 på aksjonærregisteroppgaven.

Sommervikarer under 18 år

Det finnes noen spesielle regler som må følges dersom virksomheten ansetter sommervikarer som er under 18 år. Personer under 18 år må ikke utføre arbeid som kan være til skade for deres sikkerhet, helse, utvikling eller skolegang. Arbeidsgiver skal foreta en risikovurdering før ansettelse av arbeidstakere under 18 år.

- Barn under 15 år skal normalt ikke utføre arbeid som går inn under arbeidsmiljøloven. Barn som har fylt 13 år kan ta «lett» arbeid.
- Arbeidsgiver skal innhente skriftlig samtykke fra foreldre eller andre

foresatte før barn under 15 år settes til arbeid.

- For ungdom mellom 15 og 18 år som ikke er skolepliktige, skal arbeidstiden ikke overstige åtte timer i døgnet og 40 timer i uken. Som skolepliktige regnes barn/ungdom som er i grunnskolen, det vil si til og med 10. klasse.
- For barn under 15 år eller skolepliktige skal arbeidstiden uansett ikke overstige syv timer i døgnet og 35 timer i uken.
- Om arbeidet skjer på dager med undervisning, er grensen 2 timer i døgnet og 12 timer i uken.

- Personer under 18 år skal ha pause av minst en halv times varighet dersom den daglige arbeidstiden overstiger fire og en halv time. Pausen skal om mulig gis i sammenheng.
- Det er begrenset adgang til nattarbeid for arbeidstakere under 18 år

Les mer på: virke.no/virkehjelperdeg/Sider/default.aspx

De ansatte er bedriftens viktigste it-forsvar

Datasikkerhet handlet lenge om å ha oppdatert virusprogramvare og brannmurer. I dag er oppmerksomme medarbeidere like viktige i arbeidet med å beskytte bedriften mot digitale trusler.

Erlend Olsen,
sikkerhetsansvarlig i
Intility

Man har sett en jevn økning i angrep mot IT-systemene til norsk næringsliv og forvaltning de siste årene, og det er lite som tyder på at denne tendensen svekkes med det første. De store og spektakulære angrepene får offentligheten ofte høre om, men majoriteten av angrepene blir aldri rapportert eller kommunisert. I tillegg finnes det et stort antall tilfeller som heller ikke blir oppdaget. Til sammen er dette en trussel som norsk næringsliv og forvaltning må ta alvorlig, og beskyttelsen starter ofte med hver enkelt ansatt.

Økonomiske motiver

De klassiske hackerangrepene, såkalte systemangrep, handler om å finne svakheter i maskin- og programvare; sikkerhetshull som kriminelle kan utnytte for å komme seg på innsiden av bedriftens IT-løsning. Dette er fortsatt en del av trusselbildet, men samtidig har det skjedd en dramatisk økning i det man kaller «brukerangrep». Dette dreier seg om eposter med fiendtlig programvare som går direkte på medarbeiderne i bedrifter, en metode kjent som «phishing». Den ansatte får en melding, ofte fra en troverdig avsender (f.eks. Posten, UPS, Skatteetaten o.l.), med et vedlegg som skal åpnes. Vedlegget inneholder imidlertid et lite program som aktiviseres, som infiltrerer PC'en eller den mobile enheten, og åpner den opp for utsiden.

Resultatet er alt fra ødelagte og slettede filer, anbudsdokumenter på avveie, produktutviklingsinformasjon i hendene på konkurrenter – eller rett og slett at noen setter lås på filene dine og tilbyr seg å selge deg nøkkelen for penger. Dette fenomenet er bedre kjent som «ransomeware», der den meste kjente typen er «CryptoLocker». Et annet kjent fenomen er «DNS Unlocker» som router om all internett-trafikk for selskapet til en mellomtjener som kan injisere en form for skadevare, ta over annonsene på nettsidene eller drive annen form for hacking. Veldig ofte handler dette om penger, enten i form av ren utpressing, eller ved at informasjonen som stjeles, blir solgt videre. Avsenderne bruker som oftest anonyme mailadresser og kontaktinformasjon, samt krever betaling i BitCoin e.l. som ikke er sporbart.

Dette kan du og din bedrift gjøre

Det å beskytte seg mot skadevare som kommer som vedlegg fra tilsynelatende kjente og troverdige avsendere, er ingen enkel oppgave. Når man i tillegg går direkte på den enkelte medarbeider som ofte ikke jobber med eller er forventet å ha fullt fokus på digitale trusler, er sjansen for at hackerne lykkes enda større. Det finnes likevel flere ting som både bedriften og ikke minst hver enkelt PC-bruker kan gjøre for å begrense

mulighetene for, og de eventuelle skadene, av slike angrep:

- Forsikre seg om at brukernes klienter (PC, mobiler, nettbrett m.m.) oppdateres jevnlig, både hva gjelder operativsystemet og de enkelte programmene
- Sørg for at bruker og bedrift har gode sikkerhetsprogramvarer på både klienter og IT-systemene
- For en eventuell IT-avdeling eller tjenesteleverandør gjelder det å ha sikre soner, brannmurer, antivirusløsninger og automatiske oppdateringer av programvare
- To-faktor autentisering av alle IT-tjenestene er også en god måte å sikre at uvedkommende ikke får tilgang til bedriftens kritiske systemer
 - Dette gjelder for øvrig også sosiale tjenester som Facebook, Google+ m.m.
- Og sist, men ikke minst – ikke glem å bruke sunn fornuft!
 - Ting som virker for godt til å være sant, er ofte det
 - Unngå å åpne vedlegg du ikke vet hva inneholder eller virker mistenkelig
 - Still alltid spørsmålsteget ved troverdigheten til ukjente avsendere og vedlegg
 - Og skulle du bli utsatt for et angrep; si ifra med en gang til IT- eller sikkerhetsansvarlig i bedriften.

Like vanlig som brannøvelser?

At digitale trusler og angrep mot norske bedrifter vil fortsette å øke i tiden fremover, er både kjent og forventet. Da er det viktig at bedriftene ikke sover i timen, men våkner opp og tar disse truslene på alvor. Behovet for å øke den interne beredskapen og dermed styrke sikkerhetskulturen i organisasjonen er hva det i bunn og grunn handler om. En mulig aktivitet er å gjennomføre beredskapsøvelser, der bedriften bruker et sikkerhetsselskap til å gjennomføre tester basert på phishing-teknikker for å få tilgang til en brukers pc, og herfra se hvilken informasjon man klarer å få tilgang til videre inn i organisasjonen. Slike tester, såkalte penetrasjonstester, er noe flere nå begynner å se på som like naturlige som brannøvelser. For når kunnskapen hos de ansatte øker, så øker også datasikkerheten i bedriften.

Beskyttelsen mot angrep på IT-systemene starter ofte med hver enkelt ansatt.

NYE SKATTEREGLER FOR YRKESBILBRUKERE:

Bytte av verdsettelsesmetode gjennom året

I en fersk veiledende forhåndsuttalelse fremkommer det at yrkesbilbrukere ved bilbytte i løpet av året kan endre verdsettelsesmetode av den private fordelten fra individuell verdsettelse til sjablongordning.

Siviløkonom
Jan Traaseth, direktør i
Motor Finans AS

Det ble innført nye skatteregler fra 1. januar 2016 som gjør at yrkesbilbrukere med tjenstlig behov for varebil kl. 2 (og lette lastebiler under 7,5 t.) kan velge mellom justert sjablongmetode med bunnfradrag, og individuell verdsettelse av den private fordelten.

Basert på en uttalelse fra Skattebetalerforeningen skrev vi i Firmabilnøkkel 2016 at yrkesbilbrukere etter de nye reglene må velge metode på begynnelsen av hvert kalenderår og at

man da vil være bundet av den valgte metoden for hele inntektsåret. Hvis man derimot for eksempel bytter bil i løpet av året, skrev vi at man vil kunne bytte metode.

Nå foreligger det en fersk veiledende forhåndsuttalelse fra Skatt Øst som sier at regelverket ikke er til hinder for å bytte metode gjennom året: «Det bemerkes videre at det ikke står noe i forskriften om at det ikke er mulig å endre fra individuell verdsettelse til

sjablongordning i løpet av året eller ved bilbytte.»

Det å bytte metoden gjennom året kan være svært gunstig for enkelte yrkesbilbrukere. Hvis man for eksempel bruker varebilen til å kjøre til en fjellhytte som brukes hver helg i vinterhalvåret, kan det være gunstig å benytte sjablongmetode med bunnfradrag i denne perioden, mens man så velger individuell verdsettelse i sommerhalvåret når man har lite privatkjøring med varebilen.

ENKLE GREP GIR BEDRE HELSE:

Stopp opp og tenk etter

Hvordan tar du egentlig vare på deg selv for å få et langt og godt liv? Du jobber, du kjører bilen på service, du pusser opp boligen, du yter service overfor andre, men i hvilken grad utfører du service på deg selv?

Helse- og treningsterapeut
Ingun Mjaaland,
Bwell Norge.

Ta service på deg selv!

Det absolutt beste du kan gjøre for deg selv, er å ta vare på deg selv og kroppen din. Likevel stresser vi for mye, vi slapper ikke nok av, og vi spiser mat som ikke er bra for oss! Jeg har vært der selv og vet godt hva jeg snakker om.

Første steg du kan gjøre er å bli bevisst på din egen situasjon, andre steg er å spørre deg selv om du er villig til å gjøre en endring, tredje steg – ta action.

Du kan kun bli den beste utgaven av deg selv og få frem eget potensial ved kontinuerlig å ta egen service. Tilstrekkelig søvn og hvile, balansert kosthold og fysisk aktivitet er viktige faktorer for å kunne prestere optimalt og samtidig ha et forhåpentligvis godt og langt liv.

Søvn og hvile

En utilstrekkelig mengde søvn har skadelige effekter på humør, motivasjon, helse og energinivåer. For lite og forstyrret søvn er blitt et folkehelseproblem, og forbruket av sovemidler er stort. Ved for lite søvn påfører vi kroppen en større stressbelastning. Dette er med på å svekke immunforsvaret og vi blir mer mottakelige for sykdom og plager.

Noen tips og råd for god søvnhygiene:

- legg deg og våkne opp til samme tid hver dag

- logg av mobil, Ipad, pc og andre elektroniske duppeditter ca. én time før leggetid.
- legg mobilen et annet sted enn på soverommet, unngå stimulerende midler og store måltider de siste timene før leggetid.

Adferdsendringer:

- mediter jevnlig (15 min. hver dag) med f.eks. fokus på din egen pust,
- fysisk aktivitet (minimum 30 minutter moderat aktivitet pr. dag), -
- sett av to minutter til refleksjon over det som er positivt i livet ditt og dagen i dag.

Nok søvn og hvile er starten på en mer aktiv hverdag!

Hverdagsaktivitet

«Alle» vet at trening og fysisk aktivitet er bra, og mange er fokusert på å trene. Likevel er det godt dokumentert at hverdagsaktiviteten hos de fleste synker dramatisk, og det er svært uheldig. Vi vet at tretthet og slitenhet er en medvirkende faktor til at fysisk aktivitet og hverdagsaktivitet blir nedprioritert eller helt bortprioritert! Nok søvn og hvile kan derfor være starten på en mer aktiv hverdag.

Helsedirektoratet kom i 2014 med nye råd for fysisk aktivitet. For første gang anbefales det å redusere stillesitting for barn, ungdom, voksne og eldre. Både her til lands og internasjonalt har vi fått øynene opp for den store, selvstendige helserisikofaktoren stillesitting. Regelmessig fysisk aktivitet to til tre ganger i uken veier ikke opp for risikoen det medfører å sitte ned store deler av dagen, sier divisjonsdirektør Knut-Inge Klepp i Helsedirektoratet.

Forfatterens arbeidssted har tatt økt hverdagsaktivitet på alvor og tilbyr aktive arbeidsstasjoner med kontormøller (som lar deg gå) for å redusere stillesitting. Målet er å bedre helsen til alle i bedriften!

Forsinkelsesgebyr påløper fra 1. august

Regnskapspliktige som ikke har levert godkjent årsregnskap for 2015 innen 31. juli 2016, må påregne forsinkelsesgebyr. Siden 2005 har det vært én måneds utsettelse ved levering av årsregnskap mv. gjennom Altinn, men denne overgangsordningen er det nå slutt på.

Rådgiver regnskap
Signe Haakanes,
Revisorforeningen.

Det følger av regnskapsloven § 3-1 at årsregnskapet og årsberetningen skal fastsettes av generalforsamlingen senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Dette innebærer at årsregnskap pr. 31. desember 2015 skal fastsettes av generalforsamlingen innen 30. juni 2016.

Innsendingen til Regnskapsregisteret skal skje senest én måned etter generalforsamlingens fastsetting av årsregnskapet, jf. regnskapsloven § 8-2. Sendes regnskapet inn senere enn én måned etter generalforsamlingen, brytes dermed regnskapsloven, men forsinkelsesgebyrene starter uansett ikke å løpe før 31. juli 2016 for 2015-regnskapet.

Ifølge informasjon fra Regnskapsregisteret er det erfaringsmessig en stor andel som leverer regnskapene tett opp til fristene. Det er lett å utsette ting, men sett fra regnskapsbrukernes ståsted er det bedre å få tilgang til

ferske tall. Det skaper også kapasitetsutfordringer hos din regnskapsfører og revisor når arbeidsmengden hopper seg opp tett mot fristene istedenfor å bli fordelt. I juli, hvor mange nordmenn har ferie, kan du heller ikke regne med at regnskapsførere og revisorer har mulighet for å jobbe. Har du avtalt en tidsplan med din regnskapsfører og revisor for ferdigstillelse og revisjon av årsregnskapet?

Forsinkelsesgebyrets størrelse

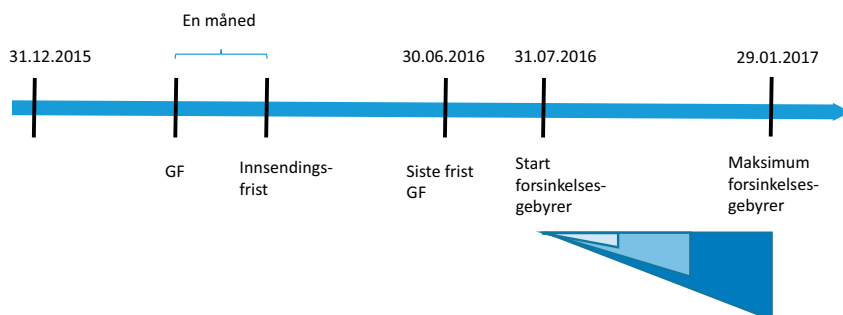
Det ilegges ett rettsgebyr (R) pr. uke de første åtte ukene, to rettsgebyr pr. uke de neste ti ukene, og tre rettsgebyr pr. uke de siste åtte ukene. Gebyret ilegges for hele uker slik at del av en uke regnes som full uke. Det ilegges til årsregnskapet, årsberetningen, revisjonsberetningen og andre innsendingspliktige dokumenter er mottatt av Regnskapsregisteret, men ikke for mer enn 26 uker. Dersom de inn-

sendte dokumentene har mangler som gjør at de ikke kan godkjennes som årsregnskap mv., ilegges gebyr til manglene er rettet opp.

Fra 1. januar 2016 er ett rettsgebyr økt til kr 1025. Forsinkelsesgebyret kan bli maksimalt kr 53 300. Det er verdt å merke seg at de siste åtte ukene av 26-ukersperioden er tre ganger så dyre som de første åtte ukene.

Forsinkelsesgebyret vil løpe inntil en av følgende stoppgrunner inntre:

- Innsendingsplikten blir oppfylt
- Den regnskapspliktige blir endelig slettet i Foretaksregisteret/Enhetsregisteret
- Den regnskapspliktige tas under konkursbehandling
- Den regnskapspliktige blir tvangsoppløst av tingretten (bare aktuelt for aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper, boligbyggelag og samvirkeforetak)
- Det har gått 26 uker siden gebyret ble ilagt

Hvem er ansvarlig for betaling av gebyrene?

Det prinsipielle ansvaret for forsinkelsesgebyret påhviler foretaket, men styremedlemmene har et subsidiært og solidarisk ansvar. Dersom påløpt forsinkelsesgebyr ikke er betalt innen tre uker etter påkrav fra Regnskapsregisteret, kan Regnskapsregisteret rette

krav mot en eller flere styremedlemmer. Har ikke den regnskapspliktige styre, svarer deltakerne eller medlemmene og daglig leder solidarisk for gebyret. Solidariskydners ansvar er begrenset til gebyr påløpt frem til vedkommende fratradte sitt verv.

Det er Statens innkrevingsentral som krever inn ilagt forsinkelsesgebyr. Hvis forsinkelsesgebyret ikke betales frivillig, kan Statens innkrevingsentral inndrive gebyrene ved trekk i lønn/trygd eller ved å stifte utleggs-pant for kravet.

Ettergivelse av forsinkelsesgebyr – strenge vilkår

Det er mulig å søke om å få ettergitt ilagt forsinkelsesgebyr. Regnskapsregisteret kan helt eller delvis ettergi forsinkelsesgebyret dersom det blir sannsynliggjort at innsendingsplikten ikke er overholdt som følge av forhold utenfor den regnskapspliktiges kontroll, eller dersom særlige rimelighetsgrunner tilsier det.

Regnskapsregisteret kan videre helt eller delvis fritta personer fra solidaransvar i samsvar med reglene for ettergivelse av gebyr.

Et forhold regnes for å være utenfor den regnskapspliktiges kontroll dersom den regnskapspliktige ikke hadde mulighet til å unngå for sen innsending. Det er spørsmål om den regnskapspliktige har gjort det som er rimelig å forvente for å levere regnskapet i tide.

Vilkåret særlige rimelighetsgrunner skal dekke de situasjonene hvor ettergivelse av forsinkelsesgebyret fremstår som det klart rimeligste, for eksempel på bakgrunn av en særlig vanskelig sosial eller økonomisk situasjon. Forarbeidene til regnskapsloven fastslår at det skal være en snever adgang til å få ettergitt forsinkelsesgebyr.

Det er Regnskapsregisteret som behandler søknader om ettergivelse av forsinkelsesgebyr, og søknaden sendes til: Regnskapsregisteret, Postboks

900, 8910 Brønnøysund. Søknaden kan også sendes som e-post: firma-post@brreg.no.

Dersom Regnskapsregisteret avslår søknaden, er det mulig å klage på vedtaket. Du må da sende klagen til Regnskapsregisteret for ny vurdering av saken. Klagefristen er tre uker fra underrettelse om vedtaket. Det er bare i unntakstilfeller du får behandlet klagen din hvis du klager etter at fristen er utløpt. Dersom du ikke overholder klagefristen, må du opplyse om årsaken til forsinkelsen i klagen.

Dersom Regnskapsregisteret ikke endrer vedtaket sitt, sender de klagen videre til Statens innkrevingsentral (SI) som er klageinstans. Merk at gebyret må betales selv om du har sendt inn klage.

Den regnskapspliktige enheten, de som er ansvarlige for enheten (det enkelte styremedlem og daglig leder) og advokat/rettsjelper, kan klage på vedtaket. Dersom noen er representert ved en fullmektig som ikke er advokat, må det foreligge skriftlig fullmakt. Regnskapsførere/revisorer kan også søke om ettergivelse/klage på vedtak om avslag hvis de har fullmakt til dette gjennom oppdraget sitt.

Vilkårene for å få ettergivelse er strenge. Statens innkrevingsentral har en veiledning på sine nettsider som blant annet inneholder eksempler på forhold som kan gi grunnlag for ettergivelse og eksempler på forhold som ikke gir grunnlag for ettergivelse (sismo.no/no/pub/informasjonssider/klager-ettergivelse-forsinkelsesgebyr.pdf). Vær oppmerksom på at dette ikke er uttømmende lister.

Eksempler på forhold som kan gi grunnlag for ettergivelse:

- Dokumentert sykdom hos ansvarlig i enheten som har direkte sammenheng med forsinket innsending av årsregnskapet
- Bilag eller regnskap er beslaglagt av politi/ligningsmyndigheter og er ikke gjort tilgjengelig etter forespørsel

- Dokumentert svak personlig økonomi
- Tungtveiende sosiale hensyn, for eksempel alvorlig sykdom i tillegg til dårlig økonomi, alvorlig sykdom/dødsfall i nærmeste familie

Eksempler på forhold som ikke gir grunnlag for ettergivelse:

- Uvitenhet om gjeldende regler
- Alder
- Sykdom hos en av flere som er solidaransvarlige
- Enheten har et veldedig formål/drives på dugnad/driver ikke næringsvirksomhet
- Selskapet er under avvikling
- Dårlig økonomi i enheten
- Liten eller ingen drift i enheten
- Forhold ved regnskapsfører/revisor som anses for å være et internt forhold
- Gebyrets størrelse
- Styrevervet er en formalitet

Således vil du neppe få ettergitt gebyret hvis manglende innsending skyldes en forglemmelse eller misforståelse. Husk at det ikke er nok at dokumentene er sendt inn. For å være på den sikre siden bør du sjekke at Regnskapsregisteret har godkjent innsendingen.

I 2016 kan forsinkelsesgebyret bli maksimalt kr 53 300.

Skal du kjøpe en bedrift, trenger hjelp med regnskap og skatt eller planlegger generasjonsskifte? Vi har kompetansen.

Revisjon og attestasjonstjenester

- Ekstern (finansiell) revisjon
- Intern revisjon
- Borevisjon
- Attestasjoner til myndigheter

Regnskap og økonomi

- Regnskap, herunder IFRS
- Forretningsførsel
- Finansiering og budsjettering
- Management for Hire (regnskap-/økonomi, controller og lignende)

Skatt- og avgiftstjenester

- Bedriftsbeskatning, personbeskatning og merverdiavgift
- Internasjonal skatt
- Generasjonsskifte
- Expatriate tjenester

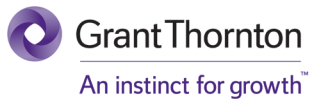
Transaksjonsstøtte

- Fusjon/fisjon/børsnotering
- Restruktureringer
- Finansiell due diligence
- Verdsettelse
- Sakkyndig redegjørelser

Rådgivning

- Strategi og analyse
- Prosjekter
- Risikostyring og intern kontroll
- Prosessforbedring
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- Gransking og misligheter
- Management for Hire

* For noen av tjenestene er det uavhengighetsregler i revisorloven som kan begrense omfanget og innholdet i vår bistand til egne revisjonsklienter.

Oslo

Grant Thornton Revisjon AS
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 20 04 10

e-post: oslo@no.gt.com

Oslo

Grant Thornton Management Consulting AS
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 20 04 10

e-post: grant@no.gt.com

Oslo

Grant Thornton Consulting AS
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 20 04 10

e-post: consulting@no.gt.com

Trondheim

Grant Thornton Revisjon AS
Vestre Rosten 81
N-7075 Tiller

Tlf. 73 10 24 10

Faks. 72 89 65 09

e-post: trondheim@no.gt.com